

Szerkesztőség
 Arad, Assov-palota.
Kiadóhivatal:
 Aradi Nyomda Vállalat.
 Bulev. Regele Ferdinand 4/22
 (József főherceg-ut.)
Sürgönyeim: Közlöny, Arad.
Telefonszám:
 Szerkesztőség és kiadóhivatal
 151.
 Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egész évre ... 1080 Lej
 Fél évre ... 540 Lej
 Negyed évre ... 270 Lej
 Havonta ... 90 Lej

Műrdetek díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
 vasárnap 6 lej.
 Bucarestiben 50 banival több

Kultura ólomlábakon.

A postavezérgazgatóság rendeletére komoly kísérletek folynak Timisoarán egy rádióleadó állomás létesítésére. Tegnap délután megtörtént az első próbahangverseny, amely nem járt ugyan kielégítő eredménnyel, de a technikai felszerelés kiegészítése után remény van arra, hogy nemsokára Bécsben, Budapesten, Londonban, Newyorkban és a világ minden részén hallani fogják: „Halló, itt Temesvár.” Örömmel állapítjuk meg, hogy a timisoarai leadóállomással mi is bekapcsolódunk a kulturvilág rádiókörébe, a mi művészeink is megszólalhatnak századunk legcsodálatosabb hangszerén, a rádión.

De a külföldi kulturember, aki gyönyörködve fogja figyelni a romániai művészet megnyilatkozásait, elképedve csapná össze a kezét, ha megtudná, hogy a timisoarai koncerteket távoleső országok népei élvezhetik ugyan, de Oradea vagy Arad, Bánát és Erdély közönségének nagyrésze már nem igen hallhatja. Külföldön már minden halusi viskó, sőt istálló is fel van szerelve rádiókészülékkel, amit már iskolás gyerekek is elő tudnak állítani. Nálunk még szent misztikum a technika eme csodája, amelyet másutt már meg is untak. Romániában csak kivételesen megbízható és magyszerű összeköttetésekkel bíró urak lakásán van rádiókészülék. Jaj annak, aki engedély nélkül merészel rádiókoncerteket hallgatni! Különösen a határszéleken veszik szigoruan a rádióval történő „visszaéléseket” és állandó razziákkal, megfigyelésekkel ellenőrzik, nincs-e tiltott készülék valakinél. Szóval a rádió Romániában — tiltott készülék, amelytől az állam biztonságát féltik.

Kétségtelen, hogy a rádió fölötté alkalmas eszköz arra, hogy azon keresztül meg nem engedhető agitáció folyjék. De a nyugati államok vezetői is éppúgy féltik országukat a kívülről jövő, nem kívánatos propagandától és ezért nagyon szigoru nemzetközi egyezményt létesítettek, amelynek célja az, hogy kizárólag művészi és tudományos előadásokat közvetíthessen a rádió. Politikai tendenciájú közlésektől tehát mentesítve van a rádió és ennek dacára a romániai polgárok mégsem élvezhetik az általános emberi kultura e csodahangszerét. Külföldön hatalmas ipartelepek állítják elő a készülékek alkatrészeit, virágzó iparág lett a rádió-gyártás, kereskedők és közvetítők százezrei jutottak általa egzisztenciához, színészek, zenészek, írók, tudósok tömege szől a levegő rezdüléseim keresztül az emberiséghez — nálunk pedig még ma is félnék közkinccsé tenni a rádiót. A mi országunkban ólomlábakon cammog a haladás. Eddig siketek és némák voltunk a kultura eme áldásával szemben, de mintha már derengene a sűrű sötétség. Bucurestiben már felállították az első rádió-leadó állomást és most ime Timisoarán készül már a második. Beszélni — ha dadogva is — de fogunk talán tudni a nagyvilággal, most már csak azt tegyük lehetővé, hogy magunk is meghallhassuk a sajtó szavainkat. Ha némák nem leszünk, siketek se maradjunk sokáig.

Ítélet a templomromboló diákok ügyében.

Négy diákot kéthónapi fogházra ítelt a hadbíróság, a többi vádlottat felmentették. — A védőbeszédék súlyos vádakkal illetik a zsidóságot. — Egyik védő szerint a zsidók 1903-ban Oradeán (Nagyváradon) bemocskolták Krisztus oltárát.

Szabad-e a zsidó templomokat lerombolni?

(Az Aradi Közlöny cluj-i tudósítójának telefonjelentése.) A hatodik hadtest hadbíró-sága ma délelőtt kezdte meg a cluj-i és oradeai rombolásokkal vádolt kilenc cluj-i és bucuresti-i egyetemi hallgató és egy diákleány perének tárgyalását. A hadbíróság szigorú óvintézkedéseket fogantatosított a rend fenntartása céljából. A hadbíró-ságon rendőrtisztek és detektívek teljesítenek szolgálatot, akik csak alapos igazoltatás után bocsátják be az érdeklődőket. A tárgyalást élénk izgalom közepette nyitja meg Zburescu ezredes, akinek utasítására szuromyos katonák kísérik be a vádlottakat. A védői tiszteket Zelea Codreanu, Catuneanu cluj-i egyetemi tanár, Pop Valér dr., Dunca Jenő dr., Georgescu Mircea, Ilariu Popescu és dr. Bradu Helén ügyvédnő látják el. Nagy feltűnést keltett, hogy Zelea Codreanu, az ismert iasi-i antiszemita vezér eljött a tárgyalásra. Zelea Codreanu nemzeti viseletben jelenik meg a zsufőásig megtelt tárgyalóteremben. Az elnök utasítást ad a vádirat felolvasására, amely szerint Ometi Alexandru bucuresti-i egyetemi hallgató, Manache Dumitru Saviliu cluj-i orvosnövendék, Gitulescu Ioan, Tacu Ioan, Toma Vasilie, Peliciteanu bucuresti-i egyetemi hallgatók és Adelina-Prisesc egyetemi hallgatónő vezetői voltak a cluj-i tüntetéseknek.

Elővezetik a vádlottakat.

A vádirat megállapítja, hogy a vádlottak legnagyobb része a cluj-i állomáson tartózkodott, amikor a katonaság és rendőrség meg akarta akadályozni, hogy a diáktömeg bejuthasson a városba. A vádlottak izgatták diáktársaikat és vezetői voltak annak a tömegnek, amely végül is áttörve a katonai kordont, behatolt a városba és ott rombolásokat végzett. A vádirat felolvasása után a vádlottak kihallgatására kerül a sor. Legnagyobb részük jól öltözött fiatalember, akik személyi adataik bemondása után egyöntetűen tiltakoznak a terhükre rótt bűncselekmények ellen. Mindnyájan ártatlanságukat hangoztatják és éles hangon vázolják, hogy ötven nap óta ülnek a hadbíró-ság börtönében anélkül, hogy tulajdonképpen komoly bizonyítékot tudnának ellenük felhozni. Kijelentik, hogy azért kerültek a vádlottak padjára, mert a hatóságok bűnbakot keresnek. Az állomáson minden ok nélkül, sétaközben tartóztatták le őket. A vádlottak után a tanukat hallgatja ki a bíróság. Többnyire

rendőr- és katonatisztek szerepelnek a tanúk között, majd Negulescu hadbíró ügyész, mint tanu tesz vallomást. Negulescu ugyanis szolgálatot teljesített azon a napon, amikor a tüntetések lezajlottak és Statoescu volt rendőrprefektussal együtt intézte a rend fenntartását. Negulescu részletesen ismerteti az állomáson és a környéken történt eseményeket és elmondja, hogyan törték át a diákok a katonai kordont. A vádlottak személyazonosságára vonatkozólag azonban nem tud felvilágosítást adni.

Szövetkezett társaság rombol.

A tanúkihallgatások után Ioanescu hadbíró-ügyész tartja meg védőbeszédét. Megállapítja, hogy a rombolásokra szövetkezett társaság követte el a bűncselekményeket. A főtetéseket nem lehet kinyomozni, tehát azokat kell elítélni, akiket a csoportosulás alkalmával fogtak el. A rombolásokra vonatkozólag a rendtörvény 1. és 14. paragrafusai az irányadó, amely egy évtől tízig terjedhető fogházbüntetést ír elő. Kéri ezeknek a szakaszoknak az alkalmazását.

Mircea Georgescu dr. ügyvéd tartja meg az első védőbeszédét. Megállapítja, hogy a diákság nem rombolásra szövetkezett társaság, tehát nem alkalmazhatók velük szemben a hadbíró-ügyész által felhozott rendtörvény paragrafusai. Bradu Helén dr. ügyvédnő a következő védő.

— 1903-ban Oradeán éppen a mostani rombolásoknak a színhelyén román-ellenes tüntetések voltak, amelyek során románokat gyilkoltak meg és meggyalázták a román templomokat, — kezdte védőbeszédét az ügyvédnő. Tiltakozik az ellen, hogy a román diákság egy csoportját elítélik azért, mert kisebbség-ellenes cselekedeteket hajtott végre.

A hatóságok szabad kezet engedtek a rombolásra.

Statoescu védő rámutat arra, hogy a kongresszusra összegyűlt diákok óvációban részesítették a rendőri és katonai hatóságokat, akik szabad kezet engedtek a rombolásokra. Ennek ellenére mégis letartóztattak 19 diákot, akiknek tanu igazolják, hogy nem vettek részt a rombolásokban, ezeket a diákokat a rombolások elkövetése után három héttel szállították a fővárosból Clujra. Ezt nevezik a bűnbak-rendszernek, miután a rombolások alkalmával egyetlen diákot sem tartóztattak le.

„A zsidóság a leggyalázatosabb nép a világon.”

Pelenta orvoskapitány a következő védő. Felveti azt a kérdést, hogy milyen okok előzték meg az antiszemita kilengéseket és hogy bűn-e lerombolni a zsidó templomokat. Nem bűn lerombolni a zsidó templomokat — mondja — és pedig azért nem, mert a zsidóság a leggyalázatosabb nép a földkerekségén. Ők hozták be a csalást és ők honosították meg a nemzetietlen magatartást. Ezután elővesz egy

könyvet, amely a zsidóság háborualatti tetteit tartalmazza. Felhoz egy esetet, amikor a német megszállás idején egy német főhadnagy és egy román hazaáruló vezetésével a zsidók románellenes tüntetést rendeztek. Azt mondták ekkor a zsidók: „Pusztuljon el minden ami szent a románok előtt”, azután behatoltak a román templomokba és bepiszkolták Krisztus oltárát. Miért bűn tehát a zsidó tem-

plomok lerombolása? — Kérde. De nemcsak azért nem bűn a zsidó templomok lerombolása, hanem azért sem, mert a zsidó templomok nem imaházak, hanem kószpirációk védőhelye. Ezután ugyancsak ebből a könyvből idéz egy fejezetet, amely szerint a zsidók a háború alatt Vlaszében összegyűltek a templomban és ott a német-osztrák kémekkel együtt elősegítették a német hadsereg bevonulását. Tehát ezért sem bűn a zsidó templomok lerombolása és így azokra nézve sem bűn, akik véghez vitték a rombolásokat. Ennélfogva a jelenlevő vádlottak sem büntethetők meg s ezért kéri valamennyi felmentését.

Pop Valér dr. védő a következő védőbeszédet mondotta: — Furcsának találom, ha a francia szegénylené francia voltát azért, mert a francia forradalom alatt templomokat romboltak össze. A templom-rombolások állandók és ezen nem lehet csodálkozni. A történelem megtévesztése az is, hogy Erdély a nemzetiségi és vallási tolerancia hazája. Évszázadok óta Erdélyben dúlnak a legvadabb vallásháborúk.

„A románságot elnyomják a zsidók.”

A hallgatóság általános figyelme közepette emelkedik szólásra Zelea Codreanu, aki hatalmas védőbeszédben kéri a vádlottak felmentését.

— Kilenc román anya siratja gyermekét, — mondja Zelea Codreanu — akik a románság védelmezői akartak lenni. Nem szabad ezeket a diákokat elítélni és nem szabad elítélésükkel igazolni azt, hogy a zsidóüldözés törvénytelen, mert ha ezt igazoljuk, akkor én megjósolom, hogy a hadbírák meglévő és leendő gyermekei szintén a vádlottak padjára fognak kerülni antiszemita izgatásért. A románságot elnyomják a zsidók. Vannak városaink, amelyekben az idegen monstrum trónol, ugyanakkor pedig 14 millió románt asarolnak ki a falvakban.

A védők közül utolsónak Catuneanu cluji egyetemi tanár tartotta meg beszédét, amelyben megállapította, hogy tulajdonképpen semmiféle szerepe nincsen, mert a vád a tárgyalás folyamán önmagától megdőlt. Hibáztatja a kárbeccsölő bizottságokat, amelyek nagyobb kárt okoztak az országnak, mint a diákrombolások. Beszéde végén kéri a vád elejtését.

Az ítélet.

Joanescu hadbíró-ügyész replikája után a bíróság tanácskozássra ül össze és késő este hirdeti ki ítéletét.

A hadbírósg a rendörvény 1. és 14-ik szakaszába ütköző rombolások miatt Ometi Alexandru, Joan Titulescu és Manache Dumitru bucaresti-i, továbbá Savelliu Joan cluji egyetemi hallgatókat két-két havi fogházra ítéli, a többi vádlottakat pedig felmenti az ellenük emelt vádak alól.

A szegényház lakói dicsérik a házikezelésben levő élelmezést.

Az aradi szegényházi ápoltak érdekes levele.

(Arad, január 31.) Megirtuk a napokban, hogy az egyik aradi hatóságnál feljelentést tettek a szegényházi élelmezés ügyében és ez azt a vádat emelte, hogy a szegényház lakóit a piacon elkobzott, romlott élelmiszerekkel táplálják. Az ügyben megindult a vizsgálat, úgy az illető hatóság, mint a város részéről. Ma a következő tartalmu levelet kaptuk a legjobban érdekeltektől, a szegényház lakóitól: Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Az Aradi Közlöny szombati számában olvastuk, hogy egy ismeretlen, magát megnevezni nem merő egyén, feljelentést tett, amelyben azt állítja, hogy a város vezetősége, amióta saját kezelésbe vette a szegényházat, elrekvirált, romlott élelmiszereket ad nekünk. Hogy mennyire nem romlottak az ételek, arról mi — a szegényház ápolttjai — tehetünk igazán tanubizonyosságot. Határozottan állítjuk, hogy a szegényház élelmezése sohasem volt olyan jó, mint épen most. A volt élelmező olyan ételeket adott nekünk, amelyek teljességgel élvezhe-

tellenek voltak és emiatt többiben emeltünk is panaszt a városnál. Épen e panaszok alapján határozta el a város vezetősége, hogy saját kezelésbe veszi a szegényház élelmezését és ezért hálával is tartozunk is neki és kérjük a jó Istent, hogy tartsa egészségben sokáig a mostani városvezetőséget, amely segített a

Titulescu kihallgatáson jelent meg a pápánál.

A franciák csak akkor adnak kölcsönt, ha Románia elismeri háborús tartozásait. — A kisantant államal egyenkint nyújtják át jegyzékeiket a szentgotthardi ügyben.

(Az Aradi Közlöny római tudósítójának távirata.) Titulescu külügyminiszter újból meghosszabbította római tartózkodását és elhatározta, hogy fontos politikai tanácskozásai miatt csak szerdán hagyja el Rómát. A külügyminiszter ma látogatást tett Rocco, Federzoni és Volpi minisztereknél, majd feleségével együtt kihallgatáson jelent meg a pápánál. A külügyminiszter valószínűleg péntekig marad Párisban, ahonnan három napra Berlinbe utazik és azután visszatér a francia fővárosba.

A párisi jelentések szerint a Petit Bleu Titulescu párisi utjával kapcsolatban a román kölcson ügyével foglalkozik. A lap szerint Románia a lehetetlent is megkísérelte, hogy kölcsönt kaphasson, de ez csak akkor történhetik meg, ha a románok elismerik Franciaországgal szembeni hábitartozásaikat. Titulescuval egyidejűleg román bizottság is érkezik Párisba, hogy a kölcsön technikai kiviteléről tárgyaljon. Mihelyt elismerték az adósságot, azonnal megkezdődhetnek a tárgyalások a kölcsön ügyében. A lap végül megemlíti, hogy a francia tőke sokat szenvedett a háború után, első sorban az orosz összeomlás miatt. Vajon a

Aradi rokkantak panasza.

Küldöttség Lázár alispánnál. — A rokkantak memorandumban sorolják fel sérelmeiket.

(Arad, január 31.) Az aradi hadirokkantak egyesületének egy küldöttsége kereste fel ma délután az aradi prefekturát, ahol Georgescu János prefektus távollétében dr. Lázár Agoston alispán fogadta a küldöttséget, amely memorandumot nyújtott át az alispánnak. A memorandumban a rokkantak részletesen felsorolják számos sérelmüket, amelyeket annyiszor előadtak és amelyekre minden ígérlet dacára, még máig nem érkezett orvoslás. A háború szerencsétlenségei most újból a hatóságokhoz appellálnak és módot kérnek arra, hogy tisztességesen megélhessenek.

A memorandum leszögezi, már tíz esztendeje annak, hogy a háború befejeződött, azóta sokat beszéltek a rokkantak helyzetéről, törvényt is készítettek javukra, azonban a tervezett jóléti intézkedések végrehajtásáról teljességgel megfeledkeztek. Miután a múlt évben beterjesztett panaszukra az ígéreten kívül egyebet nem kaptak, most újból beterjesztik panaszukat és kéri a prefektust, járjon közben az orvoslás érdekében.

Felhívják az illetékes hatóságok figyelmét arra, hogy az I. O. V. törvény a városi és megyei hivataloknak előírja, hogy lehetőleg hadirokkantakat alkalmazzanak. Ennek dacára alig egy-két rokkant talált munkát elhelyezkedést. Előírja a nevezett törvény még azt is, hogy a hadirokkantak egyesületének az I. O. V. helyiségében kell hivatali biztosítani, ami szintén nem történt meg, pedig ezzel sok hiábavaló fáradságtól tudnák megkímélni az ügyes-bajos dolgokban eljáró rokkantakat. Kéri a prefektust, hasson oda, hogy a törvény rendelkezései értelmében, az I. O. V. vezetősége készítse el a kimutatást azokról a rokkantakról, özvegyekről és árvákról, akik még — valamilyen okból kifolyólag — nem kaptak telket, vagy földet, hogy ez is megtörténhessen. Az I. O. V. törvény azt is kimondja, hogy a hadirokkantak tűzfát és épületfát kapnak ingyen az állami erdőkből. Erről még ma sem tud senki semmit. Adóelengedést is előír a törvény és ennek dacára megtörténik az, hogy a kis rokkantsegélyt is lefogal-

szegényházi ápoltak helyzetén. Egyébként kívánatos lenne, ha az ismeretlen feljelentő azután nyomozna, hogy a volt élelmező hogyan kapott marha-, borjú- és sertéshúst a vágóhidról 5, 10 és 15 lejért kilogrammonként. Soraink közléséért előre is hálás köszönetet mondunk a szegényházi ápoltak.

franciák kockáztathatják-e vagyoniukat egy távoli országban, amelynek jövőjét előre látni teljességgel lehetetlen. A kölcsön megadásakor nagy felelősséget vesznek magukra.

Párisból jelentik, hogy hivatalos információ szerint ma nyújtották át a kisantant államai jegyzékeiket a szentgotthardi ügyben. A kisantant államok külön-külön adják be jegyzékeiket.

A bucaresti-i jelentések szerint Titulescu külügyminiszter Mussolinivel történt találkozása után részletes jelentést küldött a miniszterelnöknek, akivel közölte, hogy látogatásának eredménye minden tekintetben kielégítő. Beavatott körökben megcáfolják azt a hírt, hogy a külügyminiszter Berlinben a külföldi

ÖT NAGYSIKERŰ KOTTAJUDONSÁG.

Nyári emlék. A legutóbbi Moravetz pályázaton díjat nyert dal.

Vasárnap a Chevalém várja. Dal, fox. shimmy.
Nem megyünk min többé Mónacoba ... Tangódal.
Madonna jaj hová lett ... Tangódal.
Cartagena édes kis virága. Tangódal.
Darabja 40 lej. MORAVETZ kiadás, mindenütt kaphatók

ják adóhátralék címen. Nem követik a törvény előírását abban sem, hogy a rokkantak nyugdíját előre fizessék, hanem ehelyett háromhavonként utólag folyósítják, amivel nyomoruságos helyzetbe hozzák a szerencsétlen embereket. Mindezek alapján kéri a prefektust, hasson oda, hogy a sérelmeik orvosoltassanak és hogy hajtsák végre azt a törvényt, amelyet a rokkantak érdekében hoztak és amely eddig egyáltalában nem volt érvényben a gyakorlati életben.

Helyén marad

Aradváros permanens bizottsága.

A város vezetőségének nyilatkozata a távozásról szóló hírekkel szemben.

(Arad, január 31.) A Legfelsőbb Közigazgatási Tanács ama határozatával kapcsolatban, amelyben visszautasította az aradi városi tanács feloszlására irányuló átiratot és kimondotta, hogy nincsen törvényes ok a városi tanács feloszlására, olyan, illetékes helyről kapott információk is nyilvánosságra kerültek, amelyek szerint még ebben az esetben is Angel István dr. polgármesternek és a permanens bizottságnak távoznia kell és a tanács majd új vezetőséget választ. Ezen információval szemben a város vezetősége a következő nyilatkozatot tette, amelyet az alábbiakban közlünk:

— Az egyedül illetékes fórum ebben az ügyben a Legfelsőbb Közigazgatási Tanács, amely visszautasította a tanács feloszlására irányuló javaslatot. A polgármestert és a permanens bizottságot a közigazgatási törvény 78. szakasza értelmében csak a tanács meghívhatja el kétharmad többséggel. A legutóbbi vizsgálat alkalmával a tanács egyhangulag bizalmat szavazott a polgármesternek és a permanens bizottságnak és ha tényleg ok lett volna a vezetőség eltávolítására, feltétlenül fel is oszlatták volna a városi tanácsot, mint büntársat. Miután ezt nem tették meg, ezzel csak illetékes helyen is megerősítették a bizalmi szavazatot, amely kimondotta, hogy semmi ok sincsen arra, hogy eltávolítsák helyéről a vezetőséget. Ezek után az eltávolítást lanszirozó hírek semmilyen formában sem állhatják meg helyüket.

MA, „A SZERELMESKEDÉS” (Liebelel.)

Pop C. István Aradra érkezett és nyilatkozott az Aradi Közlönynek.

A iasi-i nagygyűlés. — Mihalache incidense. — Mikor kerül kormányra a nemzeti-parasztpárt. — Az aradmegyei tagozat értekezlete. — Jelölések a megyei tanácsválasztásra.

(Arad, január 31.) Dr. Pop C. István volt miniszter, képviselő, a nemzeti-parasztpárt aradmegyei tagozatának elnöke résztvett az immár híressé vált iasi-i nagygyűlésen, mondtott ott egy fulmináns beszédet, vonatra ült, egész éjjel utazott, ma reggel Aradra érkezett, délelőtt elnökölt az aradmegyei tagozat értekezletén, délután ötkor pedig ott ült a Dáciában és teljes odaadással keverte a kártyát, derűket nevetve — nyeresben volt — a jó utsonnai alsóshoz. Ez a törhetetlen tempóbi-rás, nyugalmas derű, az erő öntudata jellemzi talán legjobban az ősz aradi pártvezért, sőt magát a hatalom után nyuló nemzeti-parasztpártot is. Kibicek raja vette körül az asztalt, amely így veszedelmesen szimbolizálta a most folyó nagy politikai kártyapartit. Az volt csupán a különbség, hogy itt a kávéházban Piatnik-féle kártyákkal folyt a játék, az igaz, hogy szintén komolyan és nagy győzni akarással. A magyar kisebbség is képviseltette magát a nagy csatán Czárán Jánossal. Dr. Nagy Sándor angol pipája is előtűnedezett, de már inkább a háttérből, dr. Hotoran pedig a nemzeti-parasztpárti frontot erősítette. A vezér nehéz szívvel hagyta el helyét és magában a jótékony nirvánába ajánlott bizonyára minden ujságíró, de dr. Botioc Elek hajlandónak mutatkozott helyette „beszámolni” a játékba és így a szomszédos asztalnál, egy befejezett és elhagyott sakkparti romjai felett elkezdtünk beszélgetni a másik nagy játszma, a politika legújabb eseményeiről. A iasi-i gyűlésről, a kormánybuktató akcióról, a Mihalache-incidensről és sok másról.

— A iasi-i nagygyűlés — kezdte dr. Pop C. István — gyönyörű és impozáns lefolyású volt és most már a kormány is beláthatja, hogy félre kell állnia. De félreállásra kell, hogy kényszerítse az egyre növekvő gazdasági krízis, amelyet nem tud megoldani. Hiába próbált bennünket a kormány, mint bolsevistákat beállítani a külföld előtt, ez a vállalkozás szomorú kudarcot vallott, de ép ily fias-kóval végződött a Micescu—Istrati-féle vállalkozás is, amely itthon akarta befeketíteni a nemzeti-parasztpártot a tömegek előtt. A világ ma már tudja, hogy kik vagyunk, hogy mennyire kompetensek vagyunk és a kormány egyre nevessebbé lesz mindenki előtt, furcsa kísérletezései.

— Hogy mikor kerülünk uralomra?... Hát jóslásokba nem lehet bocsátkozni. — mosolyog az ősz pártvezér — de azt hiszem, nagyon hamarosan. Most van az év eleje, minden állam berendezkedik az új gazdasági évre, ennek kell történnie itt is. Az iniciatíva pedig nálunk van. Végzetes hiba volna az országra, elmérgesíteni a helyzetet és meghiusítani az eredményes munkát, amikor itt állunk a francia választások előtt, amely óriási hatással lesz nemcsak az európai konstellációra, hanem az általános közgazdasági helyzetre is.

— Mi is volt kegyelmes uram az a Mihalache-féle incidens?

— Nem tudni most még biztosan, hogy kormányintézkedésre-e, vagy privát buzgalomból egyes közegek meg akarták akadályozni a iasi-i nagygyűlést, illetve annak méreteit szándékoztak lecsökkenteni. Amikor Mihalache szombaton értesült arról, hogy a népet nem akarják Iasi-ba beengedni, Macarescu képviselővel autón kibajtott a vámsorompókhoz, hogy közbelépjen. Az eredmény az lett, hogy összetűzött a csendőrséggel, amely összetört az autó ablakait, amitől Macarescu könnyebben megsebesült. Mihalache azonnal jelentette az esetet a belügyminiszternek, aki rögtön intézkedett és a csendőroket elparan-

csolták. Franasovici államtitkár személyesen is eljött és bocsánatot kért Mihalachetól és Macarescutól.

— Volna valami egyéb közleni valója az Aradi Közlöny számára? — kérdeztem.

— Nincs. Én olyan vagyok, mint a jó diák, csak a kérdésekre felelek.

Nevetve állt fel és megemlítette, hogy a párt aradmegyei vezetősége ma ülést tartott, melyen elhatározták nagy lelkesedéssel, hogy táviratilag üdvözlék Maniu Gyulát, aki mögé mindenre elszánt harckészséggel sorakozik az aradmegyei tagozat. A végrehajtó-bizottság értesülésünk szerint elkészítette a február 20-ki megyei választásokra a jelölési tervezetet. Az eddigi kombinációk szerint körülbelül a következőket jelöli a nemzeti-parasztpárt.

Pop C. István dr. v. miniszter, Vlad Alexandru ezredes, Marsieu Iustin dr., Popovici Sever dr., Papp Tivadar dr., Ghera János, Simandan György, Ardelean Traian, Grigorevici István dr., Furdaci József dr.,

A párisi zsidók tiltakoznak a romániai zsidóüldözések ellen.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) A franciaországi zsidó egyesületek Párisban nagyszabású gyűlést tartottak, amelyen tiltakoztak a romániai zsidók sanyargatása ellen. Több ízben felszólalt a gyűlésen Henry Patne, a kamara alelnöke, Marc-Sangnier a kisebbségi szerződés volt parlamenti előadója és Leon Blum

Erett nyugatindiai barát a mai napon megérkezett és minden jobb üzletben kapható.

Demian Simion dr., Peckerle Mihály, Busta Cornél dr., Oroşan Mitru, Baltoi György, Bara József, Boc Ioan, Sándor Ioan, Budiş Pavel, Seran Ioan, Lazar Romulus dr., Barsan Ioan dr., Burza Ioan, Mihuc Ioan, Birtoloni Aurek, Bencecan Petru, Ianota Iosif, Crisan György, Vale Nicolae, Curia Ioan, Sándor Flora, Giurgiu Ioan, Bogdan Pavel, Cara Mihály, Grozda A. dr., Cladovan Petru, Pásffy Bálint, Adám Miklós, Floresca Aron, Panadan Ioca, Chirilla Iustin, Dragan Todor, Ladar Ioan, Imbroane Alexandru, Mara Ivan, Morar Miklós, Tor-nan Arkadie, Canea Adrean.

Ezen a listán azonban valószínűen még változtatás történik.

Dr. Pop-Csicsó már a kártyaasztalnál állt. — Hallja, — szólt hozzám és közben tré-fás aggodalommal nézett a táblára — ha közben vesztettem, a Közlönyön hajtom be.

— Nem hinném — önérzeteskedett dr. Botioc és felkelt, hogy átadja a helyet a volt miniszternek — legyen nyugodt, nyertem neki.

Halk nevetés vibrált végig. Új játszma kezdődött. Dr. Pop C. István anekdotázva nagy szakértelemmel keverte a kártyát...

Fóthy Ernő.

Helybenhagyták Mandlné gyilkosainak büntetését.

(Arad, január 31.) A timisoarai (temesvári) tábla felső fokon ma foglalkozott öv. Mandl Vilmosné kegyetlen gyilkosainak. Albert Péter, Albert Antal és Mislav Sándor bűnperével. Mint még bizonyára élénk emlékezetben van, a három elvetemült fiatalember 1927. február 9-én előre megfontolt szándékkal éjszakanak idején behatolt a 70 esztendőes matróna hálószobájába, akit hárman megfojtottak, aztán a szekrényeket feltörve, különböző értékes holmit raboltak el. A gyanú nyomban Mandlné cselédjének, Albert Juliskának husz éves bátyjára, Albert Péter foglalkozás nélküli cipészsegédre, ennek unokatestvérére, a 19 éves Albert Antal lakatossegédre és közös barátjukra, Mislav Sándor munkanélküli aradi suhancra hárult, akik a büntényt megelőzően süriin megfordultak Mandlné lakásán. A rendőrség — mint ismeretes — Albert Juliskát nyomban letartóztatta, aki azonban nem tudott felvilágosítással szolgálni, mert — mint utóbb kiderült — a gyilkosok nem is avatták be a 16 éves leányt bűnös tervükbe. Mindazonáltal az aradi ügyészség az elfogott és tettüket beismerő rablógyilkosokon kívül Albert Juliskát is vád alá helyezte, akit azonban az aradi törvényszék az elmúlt év szeptemberében tartott főtárgyaláson bizonyítékok hiányában felmentett, míg Albert Antalt emberöléssel párosult rablás büntetésében mondotta ki bűnösnek és ezért 12 esztendői fegyházra ítélte, Mislavra 10 évi, Albert Péterre pedig 3 évi fegyházra mért. Lupsa János társuk, akire egészen mellékes szerep jutott s mindössze a rablott holmik értékesítésében segédkezett, csak három hónapi fegyházra kapott s büntetését az elszenvedett vizsgálati fogsággal kitöltötték vették.

Az elitelt vádlottak felelőzése folytán a

Román diákok megzavarták a francia zsidók tiltakozó gyűlését.

képviselő. A gyűlésen viharos jelene-tek törték ki, miután a megjelent román diákok közbeszólásokkal zavarták meg többször a szónokokat. Végül határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kimondták, hogy tiltakoznak a romániai kisebbségeket üldöző politika ellen.

A gyilkosság két vádlottját vásraverve vitték a timisoarai táblához. — A megszökött Albert Antal felelőzését nem tárgyalta a bíróság.

megdöbbentő büntény ügye felsőbb fokon ma a timisoarai (temesvári) tábla Fehér Antal dr. tanácsa elé került. A tulajdonképeni tettes, Albert Antal néhány héttel ezelőtt — mint azt az Aradi Közlöny akkoriban meg is írta — megszökött az aradi ügyészség fogházából. A másik két vádlottat két börtönről, nehéz blincsekbe verve kísérte át tegnap Timisoarara (Temesvárra). A táblai tárgyaláson Albert Péter és Mislav Sándor tagadták, hogy a gyilkosságban közvetlen részt vettek volna s azt állították, hogy a gyilkosságot Albert Antal egymaga hajtotta végre. Mindkettőn alibit is igyekeztek igazolni s azt panaszolták, hogy az aradi törvényszéken nem hallgatták ki tanúikat, akikkel igazolhatták volna, hol töltötték a kérdéses véres éjszakát. A vádlottakat Cotiu Romulus dr. aradi ügyvéd védte, aki a minősítés enyhítését és a büntetés leszállítását kérte, mert szerinte a gyilkosság összes körülményei azt bizonyítják, hogy a vádlottak nem szándékoztak gyilkolni, öv. Mandlnét csak a védekezésre alkalmatlanná akarták tenni s ezért tömték be a száját és kötötték össze nadrágszíjjal kezét. Ionescu főügyész-helyettes a törvényszéki ítélet helybenhagyását kérte. A tábla rövid tanácskozás után a felelőzést elutasította s helyben hagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. Mislav a semmitőszékhez felelőzött, míg Albert Péter megnyugodott az ítéletben. Albert Antal felelőzését, minthogy a vádlott szökésben van, ugyanekkor nem tárgyalta a timisoarai (temesvári) tábla.

— Telefonösszeköttetés Anglia és Magyarország között. Budapestről jelentik: Holnaptól kezdve minden magyar városból lehet közvetlen beszélgetést folytatni Anglia valamennyi városával.

SCHNITZLER ARTUR nagy műve filmen AZ APOLLOBAN.

Súlyos szabálytalanságok történtek az aradi házbérjövédelmi adókiivetéseknél.

Amikor az adómegállapító közegek egyenesen a törvény rendelkezéseivel fordulnak szembe. — Szerdán kezdődnek a házadófelebbezések az aradi pénzügyigazgatóságon.

(Arad, január 31.) Február hó elsején veszi kezdetét a házadófelebbezések után megállapított adókiivetés ellen benyújtott felebbezések tárgyalása az aradi pénzügyigazgatóságon. Az adókiivetést megelőzően, azok folyamán, hol itt, hol ott megjelent egy-egy félhivatalos komüniké, hogy a pénzügyminiszterium azt az utasítást adta ki, hogy az adókiivető bizottságok a legméltányosabban járjanak el. Külön utasítás nem kellett ahhoz, hogy a bizottságok a törvény előírásának megfelelően eszközöljék a megállapítást, valószínűleg a miniszterium ezt önként értetendőnek tekintette. A felebbezések tömege s főként a felebbezések indokai azonban azt mutatják, hogy a folyó évi házadófelebbezések megállapításánál ugyanazok a hibák történtek, mint az előzőekben s ugyanazon sérelmek érték az érdekelteket, mint a további megállapítások során.

Ugy érzem, hogy nem végzek felesleges munkát, ha reámutatok az adótörvény vonatkozó tétel intézkedéseire. Az egyenes adók egységesítéséről szóló törvény 15. §-a a következőképen szól: „A jövedelem az ingatlan bérleti értéke alapján állapítandó meg. A bérleti érték a bérleti szerződések alapján számítandó ki, azok hiányában pedig közvetlen becslés útján, összehasonlítva a hasonló ingatlanokkal.” A norma tehát az, hogy bérleti szerződés esetén és ennek bemutatása mellett, az elírt bizottságoknak szigorúan tartania kellett volna magukat a most idézett tétel intézkedéshez. És mi történt. Emlékezzünk vissza: az elmúlt év folyamán a pénzügyigazgatóság ismételt felhívást bocsájtván ki a bérleti szerződések vagy ezek hiányában az ugynevezett deklarációk bemutatására, e felhívások eredményeként a háztulajdonosok mintegy kilencven százaléka ma pénzügyigazgatóságilag láttamozott bérleti szerződéssel, vagy pedig ezzel egyenlő értékű deklarációval rendelkezik. Feltételezem, sőt a valóságban úgy is történt, hogy a vonatkozó szerződéseket a tulajdonos a bizottságnak felmutatta, a bizottság elnöke igazolta is magán a szerződésen a felmutatást, azután pedig egyszerűen félretéve ezt a jövedelmet igazoló okiratot, összehasonlítás alapján állapította meg a bérjövédelmet, vagyis akkor, midőn az adózó eleget tesz a törvényben előírt kötelezettségének, teljes bizonyító erővel bír okmányokkal igazolja a jövedelmét, a bizottság a törvény parancsoló intézkedésének félretételével, összehasonlítás alapján állapít meg egy a valóságban nem létező, el sem érhető bérjövédelmet. Ugy vélem, hogy a felebbezési bizottság, amelynek bírósági jellege van, ezt az anomáliát megszüntetni s a felebbezéseknek helyt fog adni, mert helyt kell adnia mindazon esetben, ahol írásbeli dokumentummal van bizonyítva a tényleges bérjövédelm. Sem neveket, sem pedig bizottságokat nem akarok megnevezni, de előfordult például az az eset hogy a tulajdonos házában egyik lakását egy állami tanító, másik lakását pedig egy nyugdíjas állami alkalmazott özvegye lakja. Mindkét esetben teljesen rendben levő deklarációkat mutattak fel, ezek szerint e lakók mindegyike évi 9600 lej bért fizet, ennek dacára a bizottság 33.000 lej bért „becsült ki”, teljesen figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy az említett tulajdonos, a múlt évi lakástörvény értelmében — hacsak egyenesen büntetendő cselekményt nem akart elkövetni — lakója bérét nem emelhetette a lakbérleti törvényben szigorúan körülírt bérösszeg fölé, másrészt pedig, hogy e lakók bérét, állami tisztviselőkről lévén szó, sem a folyó évben, sem a jövő év májusáig nem emel-

heti, a bérletet fel sem mondhatja. Vagyis akkor, midőn a tulajdonos 9600 lej bért élvez, ennek elevelében a 33.000 lej bér után 6600 lej adót fizet, ho-

A iasi-i népgyűlés a parlament előtt.

A Cuvantul szerint a kormány már megbukott. — Nagy vihar a parasztpárti vezérek inzultálása miatt. — Fénykép az üres népgyűlési teremről.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A bucaresti-i, de az egész romániai sajtó kimerítően foglalkozik a iasi-i népgyűléssel, amely a bepolitikai életnek kétségkívül a legnagyobb szenzációja. A Vitorul szerint a népgyűlésen csak csöcselék vett részt és hogy Stere beszédét a kommunisták állandó közbeszólásokkal zavarták, mire Stere arra kérte volna őket, nyujtsanak segédkezet, hogy a börtönök kapui megnyíljanak. Az Adeverul komolyan hisz a nemzeti-parasztpárt akciójában, annál is inkább, mert a iasi-i nagygyűlés azt bizonyítja, hogy a nagy néptömegek a párt mögött állnak. A Cuvantul szerint a végső harc megkezdődött. Az egyik oldalon az óhajoktól és szükségektől áthatott ország áll, a másik oldalon pedig az oligarchia és a kormány, amely minden tekintély hiányával vezet az ügyeket és sem belföldön, sem a külföldön nem örvend bizalomnak. A kormány vak a hatalom fényétől és személyes érdekéből lábbal tiporja milliók jogait csak azért, hogy továbbra is kezében maradjon a hatalom. A kormány sorsa tehát meg van pecsételve. A Curentul, amely lap a népgyűlés lefolyásáról külön kiadást adott ki, azt írja, hogy a kormány tulajdonképen már megbukott és csak erőszakkal kapaszkodik még a hatalomhoz. Ami pedig most történik, csak utolsó, kétségbeesett vergődés. A kormány előtt két út áll: vagy visszavonul önként, vagy erőszakkal eltávolítják és ebben az esetben a liberális-párt örökre el van ítélve.

A képviselőház mai ülésén egyébként Vaida-Voevod Sándor a iasi-i népgyűlést teszi szóvá és elmondia, hogy a nemzeti-parasztpárt azon képviselőit, akiknek az volt a feladata, hogy a népgyűlésre érkezők zavartalan utját biztosítsák, Iasi közelében a csendőrség feltartóztatta. Mihalache és

lött a törvény értelmében csak 1920 lej adót kellene fizetnie. A timisoarai ítéletábrla, ahova a adórekurzok kerülnek, már régóta és általános gyakorlatként szigorúan értelmezi a törvényt, ennek értelmében állapítja meg az adókat; hinni akarjuk, hogy az aradi felebbezési bizottság is, melynek elnöke egy törvényszéki bíró, azonosítani fogja magát a tábla gyakorlatával. Egyébként az adótörvény a törvény intézkedéseinek megsértése címén minden egyes esetben engedélyezi a rekurzt.

Dr. Mojnár Oszkár, ügyvéd.

Madgearu autóját a csendőrök puskatussal összecsúzták és nem akarták beengedni a városba. Végül is a belügyminiszteriumba kellett táviratozni, hogy Duca adjon külön engedélyt a két pártvezérnek a városba való bejutáshoz. Vaida-Voevod szerint Mihalache az egyik csendőr inzultálta is. Kérdi Duca belügyminisztert, gavallér ember-e az, aki pénteken a parlament nyílt ülésén becsületszavát adja, hogy a népgyűlésnek szabad utat enged, míg alantas közegeinek szigorú utasítást ad a népgyűlés megakadályozására. Vaida-Voevod szavaira óriási vihar keletkezik és a jobboldal hatalmas láma közepette utasítja vissza Vaida vádaskodásait. Ezután Franasovici belügyi államtitkár válaszol és kijelenti, hogy Duca másoldajai elfoglaltsága miatt ő ad választ. Kijelentette, hogy a iasi-i gyűlésnek nagy fontosságot tulajdonít, kérdés azonban, hogy ehhez hasonló nagyfontosságú népgyűléseken az utóbbi időben nem-e történtek nagyobb arányú zavargások? Amikor a belügyminiszter tudomást szerzett az incidensről, nyomban intézkedett, hogy a zavargásokat a legnagyobb szigorral fojtsák el. Kijelenti különben, hogy a gyűlés nem is volt nagyon látogatott és fényképet mutat fel arról, hogy a terem a gyűlés folyamán üres volt. Tehát a panaszokkal csak a gyűlés kudarcát akarja leplezni a nemzeti-parasztpárt. Vaida-Voevod replikájában kijelentette, hogy tévednek, akik azt hiszik, hogy ilyen hamis fényképpel lekicsinálhatják a iasi-i népgyűlés eredményét. A kamara ezután áttért a napirendre, amelynek első pontja a pénzügyminiszterium újjászervezéséről szóló — már ismertetett — javaslat.

GYUMOLCS ÉS NÖVÉNYTERMELESI
könyvek árjegyzékét kérje Sandor Ferenctől

A csődbíróság osztályozta Vulcu I. Maxim tartozásait.

(Arad, január 31.) Az aradi törvényszék csődbírósága Ornstein Árpád táblabíró, csődtanács elnök elnökletével ma ejtette meg Vulcu I. Maxim csődügyében a felszámolási tárgyalást, amelyen a bejelentett követelések osztályozása fellet határozottak. A nagyarányú csődügyben összesen 48 követelést jelentettek be, amelyek közül elsőrendű követelés kilenc. Ezek között szerepel első sorban a vagyonbukott gyárvállalat 300 ezer lejes adótartozása, ezenkívül a villanyszámla, ami 4400 lejt tesz ki.

A többi 39 tétel csak másodrendű követelés s ezek közül is több kisebb tétel elismerését dr. Sarbu György csődtömeggonnok kifogásolta. A bejelentett, illetve elfogadott tartozások végösszege mintegy 19 milliót tesz ki, amiből a csődbíróság az adótartozáson és a villanyszámlán kívül csak a hivatamokoknak s néhány munkásnak kisebb pár ezer lejes követelését fogadta el, mintegy 200.000 lejes végösszegben. A Victoria rt. aradi pénzügyintézet bejelentett 13 millió követeléséből másodrendű követelésként csak 7.745.551 lejt fogadott el a csődbíróság. Teljes egészében elfogadták és ugyancsak másodrendű követelésnek minősítették a Continental timisoarai vasáru lerakat 4 millió, a Creditul Miner három és fél millió követelését, míg bizonyítás hiányában visszautasították Vulcu I. Maximné hozománya címén bejelentett 800.000 lejes és leánya Vulcu Marioara 250.000 lejes nagyszülői örökség címén bejelentett követelését, valamint a cég több, már korábban elbocsájtott három alkalmazottjának bejelentését, akik haszonrészese-dés címén összesen két millió lejt követelést jelentettek be.

Visszautasították a Vulcuné és leánya által bejelentett követeléseket. — Milyen tartozásokat ismertek el első- és másodrendű követelésnek? Érdekes különben, hogy a Creditul Industrial kivételes helyzetében, amennyiben a Banca Nationala érdekeit képviseli, két és fél millió követelést nem jelentette be, ellenben a holnap nap folyamán az aradi törvényszéktől birtokba helyezését kéri a gyárvállalat és annak összes tartozékaira, melyekre jelzálogos biztosítása van és így a többi hitelezők csak a csődtömeghez tartozó petroleumraktárból befolyó összegekből nyerhetnek kielégítést, amelyre első helyen a Victoria rt. 1.800.000 lejjel, a Creditul Miner pedig 3 millió lejjel van bekebelezve.

— Politikusok lovagias ügye. Bucurestiből jelentik: Megirtuk, hogy Istrate Micescu liberálispartii képviselő és a külföldről hazatért Madgearu, a nemzeti-parasztpárt egyik vezére között, a parlament pénteki ülésén súlyos incidens játszódott le. Micescu ugyanis megcáfolta Madgearunak azt az állítását, hogy őt a választások előtt ebédre hívtá volna, sőt cáfolatát becsületszavával is megerősítette. Madgearu erre a parlament nyílt ülésén hazugsággal vádolta meg Micescut, aminek következtében a képviselő Stoianovici és Moscu liberálispartii képviselők után párbajra hívta ki Madgearut, aki a maga részéről Mirto és Stan Alexa nemzeti-parasztpárti főembereket bizta meg. A segédek ma délben már tárgyalásra ültek össze és abban állapodtak meg, hogy a parlamentben történt szóváltás miatt nincsen helye fegyveres elégtételnek.

ERZSEBET MOZGO.
Csendőrtörök d. e. 1/2, 12 óraker szonzielő
nagy Matiné
MISTER RADIO, Luciano Albertinivel
5-10-15 lejes helyárákkal.

Hétfőn ülést tart Aradváros tanácsa.

Ujból kiírják a pályázatot az autobuszokra. — Aradváros vezetősége rendezti az uccákat. — A cukorgyár ötvenmillió kölcsöne.

(Arad, január 31.) Ma délelőtt az aradi permanens-bizottság előkészítette a legközelebbi tanácsülés programját, amelyen több fontos ügy szerepel, többek között a közlekedés megoldásának kérdése. Miután ma megállapították, hogy csütörtökön ünnep van, elhatározták, hogy szombat helyett hétfőn tartják meg a tanácsulást, amely aztán, ha nem fejezik be egy nap alatt a kitűzött ügyeket, kedden és szerdán folytatódik.

A hétfői tanácsülés első pontja a közlekedés megoldásának kérdése lesz. A permanens-bizottság javaslata odairányult, hogy a tanács térjen vissza a multkori határozatra és ujból mondja ki, hogy a város vezetősége nem ad ki koncessziót, hanem saját rezsiben intézi el a közlekedést, autobuszokat vásárol s ezek beszerzésére árlejtést ír ki 60 napos terminussal. Az árlejtési feltételeket először a legfelsőbb technikai bizottságnak küldik meg, jóváhagyás végett, majd az approbálás visszaérkezése után írják ki az árlejtést a 14 nagy és 7 kis autobusz megvásárlására. Az autobuszok a tervezet szerint az egész város területén fognak járni és a gépjárműek igazgatósága a hetivásárokat külön kofaautobuszokat állít majd be a forgalomba, Gáj, Ujarad és a piac között. Az autobuszok jövedelméből aztán a város négy év alatt felépíti a vasut és az Avram Iancu (Szabadság)-tér között a villamost. E vonal felépítése után következik vasútállomás—Neuman-gyár, majd Avram Iancu (Szabadság)-tér—Ujarad-vonal. Miután a legfelsőbb technikai bizottság jóváhagyása után lehet csak két havi terminussal kiírnia az árlejtést, amelynek eredményét újra csak a miniszteriumnak kell jóváhagynia, nem valószínű, hogy szeptember—október előtt szó lehet arról, hogy Aradon teljesen áttörhessenek az autobuszközlekedésre.

A közlekedés kérdése után több árlejtés jóváhagyását tüzték ki a tanácsülés tárgysorozatára. A város nyomtatványszükségletére kiírt árlejtésen a Diecezana tette a legolcsóbb ajánlatot, amelyet elfogadásra ajánlanak. A könyvkötészeti munkálatokra kiírt árlejtésen is a Diecezana tette a legolcsóbb ajánlatot, azonban Glück László, az egyik ajánlattevő felelősséget jelentett be a Diecezana ajánlata ellen. A permanens-bizottság a tanácsnak a felelősség elutasítását és a legolcsóbb ajánlat elfogadását ajánlja. Az árlejtések között szerepel a városnak kockakövel való ellátásának ügye is, amelyet a miniszterium jóváhagyott, de több módosítást kívánt. A tanács feladata a módosítások elrendelése. Az egyes uccák kiigazítására a város részint elad egyes kisebb telekrészeket a háztulajdonosoknak, részint megvásárol kisebb területeket. A tanácsülés programján hét ilyen cse-re szerepel. Több szabályrendelet került felolvasásra, így a tisztviselők házépítési kölcsöneiről szóló, a temetkezési illetékekről szóló, a letételekről szóló, a helypénz szedéséről szóló és a tudószanatóriumra vonatkozó szabályrendeletet olvassák fel. A tárgysorozaton szerepel még Pordanov Svatkó telekparcellázási kérvénye és a Thébagyár kérvénye, amelyben engedélyt kér a városától, hogy a gázgyár mellett egy kisebb

uccát bezárjon és helyette közvetlenül a szomszédságban nyisson meg egy másikat. A gyár a felszabadult telken építkezni akar. Most erre a területre a törvény értelmében árlejtést írnak ki. Letárgyalják még Cetatean-Csaba Istvánnak, a tudószanatórium új gondnokának véglegesítési ügyét, majd három tanácstagot delegálnak a városi adófelelősségi bizottságra.

Általános sztrájkjal fenyeget a Diákszövetség.

A kormányt teszi felelőssé a diákzavargásokért. — A cluji diákság is esatlakozott a bucaresti-i manifeszturnhoz.

(Cluj—Kolozsvár, január 31.) A kormány jóformán még végre sem hajította azokat a szankciókat, amelyeket az erdélyi rombolások megtorlásaképpen beígért és az országos diákszövetség máris új manifeszturnot bocsájtott ki, amelyben a legerélyesebb hangon tiltakozik ama néhány letartóztatás és elítélés ellen, amelyeket a különböző hadbíróóságok fogantattak. Mint a manifeszturnból kitetszik, az ország egyetemem ismét diáksztrájk fenyeget, miután — mint már megírtuk — a diákszövetség elhatározta, hogy amennyiben a zavargásokból kifolyólag letartóztatott diákok ügyében rövidesen megfelelő intézkedés nem történik, úgy az összes egyetemekre vonatkozó általános sztrájkot rendelnek el. Ezzel a kérdéssel tegnap foglalkozott a cluji (kolozsvári) diáktagozat is, amely határozatában csatlakozott a sztrájk kimondásához és úgy döntött, hogyha Bucarestben a sztrájkot kimondják, ahhoz a cluji (kolozsvári) diákság is csatlakozik. Ha pedig Bucarestben nem is rendelnek el sztrájkot, úgy fentartják maguknak a jogot, hogy erre vonatkozólag február 15-én

saját hatáskörükben intézkedjenek.

Érdekes különben, hogy a manifeszturn sorai közül világosan kiolvasható, hogy a diákszövetség a nagy nyilvánosság előtt a rombolásokra való felbujtással a kormányt vádolja meg és kifogásolja, hogy a megtorló intézkedéseket nem azokkal szemben fogantatták, akik a rombolásokban ténylegesen részt vettek, hanem ezek helyett ártatlan diákok szenvednek a szigorú szankciók miatt. A manifeszturnban a diákság leplezetlenül azt állítja, hogy a kormány kezdte és bátorította a mozgalmat, később pedig, amikor a mozgalom kiesett kezeiből, ártatlanok ellen indított bosszulahadjáratot. Mint a Cuvantul írja, az ügyben a diákszövetség központja által tegnap tartott ülésén kimondták, hogy amennyiben a belügyi és közoktatásiügyi miniszter február 15-ig nem teljesíti a diákszövetség kívánásait s nem szünteti meg az eljárást az ártatlanul fogva tartott diákok ügyében, úgy a bucaresti-i diákszervezet általános sztrájkot proklamál és amihez az összes egyetemi városok csatlakozni fognak.

Erkölcserendészeti razzia Aradon.

Nagy mértékben terjed a titkos prostitúció Aradon. — Elegánsan öltözött hölgyek az aradi rendőrség fogházában.

(Arad, január 31.) Tegnap este tíz órai kezdettel nagyszabású erkölcserendészeti razzia tartott az aradi államrendőrség, amely a reggeli órákban nyert befejezést és eredménye igazolta, hogy Aradon megdöbbentő mértékben terjed a tiltott prostitúció. A razzia az uccákon kezdte meg működését és több olyan nőt állított elő, akiknél nem volt semmiféle igazolvány. Ezután a szállodákat látogatta meg a razzia. Egyik belvárosi szállodában két elegánsan öltözött hölgy akart a razzia elől lemenekülni a lépcsőn. Igazolásra szólították őket. Testvéreiknek mondták magukat és az egyik azt állította, hogy menyasszony s azért jött be nővérel Aradra, hogy kelengvét vásároljon magának. Irataikból azonban kitiint, hogy nem testvérek és sikertült megtudni, hogy régebben laknak a szállodában és gyakran fogadnak férfi-vendégeket. Előállították őket a rendőrségre. Ma délelőtt mindkettőjüket a politikára vitték, ahol az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a két elegáns hölgy súlyos fertőző betegségben szenved. A további razzia alkalmával még két nőt állítottak elő, akikről szintén megállapította a vizsgálat, hogy

beteg. Mind a négy nőt a közkórházba utalták és felgyógyulásuk után tiltott prostitúció miatt megindul ellenük a büntető eljárás. Az aradi államrendőrség különben ma este letartóztatta Mikla Florika nevű leányt, kiről szintén megállapították, hogy tiltott prostitúciót folytatott. Megindul ellene is az eljárás.

Bolsevista betörés Bessarabiába

Elfogtak egy szovjet-futárt, akinél fontos jelentéseket találtak.

Bucurestiből jelentik: A sorocamegyei Ataki község csendőrsége táviratban jelentette, hogy az elmúlt éjszaka nagyobb számú bolsevista banda átkelt a Dnyeszteren és megtámadta Ataki községet. A csendőröknek hosszabb harc után sikerült a támadókat visszanyomni. Egy bolsevikot elfogtak, akinél több fontos adatot tartalmazó jelentést találtak, amelyből kiderült, hogy az illető rendszeres futárszolgálatot teljesített Bessarabiába és Moszkva között és csak véletlenül vett részt a támadásban, miután ezen a vonalszakaszon akart átjutni a Dnyeszteren.

— Felmentették Sajtény volt bíráit. Az aradi törvényszék Antonini—Moldovan büntetőtanácsa ma foglalkozott Julia Péter sajtényi volt községi bíró és Driga János volt mezőbíró régóta húzódó bűnyüggel, akiket a megyei prefektúra annak idején azzal vádolt meg, hogy 1920-ban a cukorkiosztások körül szabálytalanságokat követtek el és 8006 korona készpénzzel, valamint 56 zsák, 2850 korona értékű nyers cukorral nem számoltak el. A mai főtárgyaláson a beidéztet tanúk kijelentették, hogy nem emlékszenek a nyolc év előtt történetekre s miután a vádlottak annak idején felajánlották a hiány megtérítését, a törvényszék mindkettőjüket felmentette az ellenük emelt vád alól.

Ma, SZERDÁN PREMIER az APOLLOBAN

SZERELMESKEDÉ

(LIEBELEI.)

SCHNITZLER ARTUR

NAGY MŰVE FILMEN. — FŐSZEREPBEN:

EVELIN HOLT — VIVIAN GIBSON.

H I L E K.

Rablótámadás Aradon.

Ejzakai betörés egy aradi lakásban. — Megzavarták a betörőket, akik mégis magukkal vitték zsákmányukat.

(Arad, január 31.) Vakmerő rablási kísérlet történt az éjszaka folyamán Aradon, a Str. Dobroga (Irányi-ucca) 21. számú házban. A ház lakója, Angelina Pál, az éjjel arra ébredt fel, hogy valaki járkal az előszobában. Felugrott ágyából, kislépett és az előszobában két sötét alakot látott és az egyik fenygetően közeledett Angelina felé. Amikor azonban segítségért kiáltott, a két ember kirohant az ajtón. A lakásban tartózkodók a betörők üldözésére száltak, azonban a vakmerő emberek kívülről elrejtették az ajtót és csak fáradtságos munka után sikerült azt kinyitni. A támadók akkor már elmenekültek, de előbb összeszedték és magukkal vitték több értékes holmit. Az esetet azonnal jelentették a negyedik kerületi rendőrségnek, ahol Seniuta komisszár, még az éjszaka folyamán megindította a nyomozást. A déli órákban sikerült egy embert letartóztatni, akiről az a gyanu merült fel, hogy egyik tettese az éjszakai rablótámadásnak. A rendőrség tovább nyomoz a vakmerő emberek felkutatására.

Ezzel kapcsolatosan írjuk, hogy az utóbbi napokban mindig sürűbben ismétlődnek meg a rablótámadási kísérletek Aradon, amikor az uccán járó-kelő békés polgárokat támadják meg vakmerő, elszánt emberek. Az éjszaka tizenegy órakor Maniuli György, a Rahvet (Mihály) ucca 77. számú ház akója hazafelé igyekezett. Már közei járt lakásához, amikor egyik megvilágítatlan uccarészben két ember állt elébe és az egyik életveszélyes lenyegetéssel pénzt követelt tőle. Maniuli hirtelen megfordult, futni kezdett és közben segítségért kiáltott. A segítségkérésre többen a hangok irányába száltak, mire a vakmerő rablótámadók elmenekültek. A helyszínen megjelent rendőr és néhány ember üldözőbe vette a menekülőket, de azok egyik keresztutcaiban eltűntek és így nem sikerült nyomukra akadni. A rablótámadásról jelentést tettek a rendőrségnek, ahol széleskörű nyomozás indult meg a tettesek kézrekerítésére.

— Pacha püspök Bucarestben. Pacha Agoston püspök Bucarestbe utazott, ahol néhány napig tartózkodik hivatalos ügyekben. A püspök hazaérkezését e hét közepére várják.

— Megtalálták az S IV. eltűnt testvérhajóját. Newyorkból jelentik: A nemrég elsüllyedt S IV. tengeralattjáró testvérhajója az S III. egy flottilával Kuba felé tartott, amikor elszakadt a többi hajótól és azóta semmi hír nem érkezett róla. Miután szombaton, az előző naps napján heves vihar dühöngött katasztrófáról tartottak és nyomban megindult a szorgos kutatás a tengeralattjáró megtalálására. A kutatás, amelyben 14 torpedóromboló, három könnyű cirkáló és egy repülőgép vesz részt, eddig eredménytelen. Azt hiszik, hogy a még mindig dühöngő vihar miatt nem meri a tengeralattjáró megközelíteni a partokat és a vihar után elkerül. Az eltűnt S III-on a parancsnok és három tiszt kivül 37 könnyű légvérség tartózkodik. Az esti newyorki jelentések arról számolnak be, hogy az eltűnt hajót nem megtalálták.

— A nagyváradi szakaderek új református egyházat alapítottak. Oradcamaréről (Nagyváradról) jelentik: A nagyváradi református egyházban Gyenge János dr. áthelyezésével kitört forradalom új mozzanatához érkezett. Gyenge dr. megalakította a református szabadegyházát. Az alakuló gyűlésen 500—600-an jelentek meg és a lelkész bejelentette, hogy az egyház öt számú, azonban nem megy el, hanem megalapítja a szabadegyházát. Programjában békét hirdetett, még a hivatalos református egyházzal szemben is. A vezetőség megválasztása után véget ért a gyűlés, amellyel egyidejűleg a presbiterium is gyűlést tartott. Ezen Gyenge dr.-t, aki a leg súlyosabb fegyelmi vétséget követte el, felhívogszítotték és elrendelték ellene a fegyelmi vizsgálatot. Egyben leszögezték, hogy a törvény értelmében nem lehet új egyházat alapítani, amely egy már meglévő egyházzal harmonizál.

Stresemann a német—francia békéért.

A német külügyminiszter békebeszède jó hatást tett Párisban.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) A birodalmi gyűlés mai ülésén Stresemann külügyminiszter nagyszabású expozét tartott, amelynek folyamán hangoztatta Németország békés szándékait. A Ruhr-vidék kiűritésére nézve megjegyezte, hogy indokolatlan a további megszállás, mert a locarnoi szerződés, amely kezdete volt az új politikának, örök időkre biztosítja a határokat Franciaország és Németország között. Németországban ma mind szélesebb körben hódít a német-francia közeledés gondolata és kár elkedvetlenítene.

ni az ország népét, amely lelkesedéssel üdvözölte Locarnót.

A párisi jelentések szerint nagy érdeklődéssel várják politikai körökben Briand külügyminiszter expozéját. A vitát Briand kívánságára elhalasztották, mert megakarták várni Stresemann beszédét. A lapok nagy elkövetéssel foglalkoznak a német külügyminiszter beszédével és az Oeuvre legteljesebben helvessli Stresemann álláspontját és Németország legnagyobb államférfijának nevezi a külügyminisztert.

Új román napilap készül Aradon.

Az aradi román előkelőségek olyan lapot indítanak, amely felel minden pártszervevényen.

(Arad, január 31.) Érdekes akció indult meg az aradi román társadalom körében. Az aradi románság elhatározta, hogy egy új aradi román napilapot kell alapítani, amely felel minden pártszervevényen, nem vesz részt a pártiarcokban, hanem objektív módon adja elő a nap eseményeit és a román kultúrának csilnái propagandát, az egyes politikai pártok helyett. Ezenről ma délutánra az aradi városbá-

za nagyteremben értekezletet hívtak egybe, amelyen megjelent dr. Comsa Gy. Gezeij püspök, Iovanovici tábornok, Georgescu Péter vezérkar ezredes és az aradi román társadalom számos előkelősége. Az értekezleten elhatározták a lap alapítását és bizottságot delegáltak Morutiu archimandrita vezetésével, hogy előkészítse az új napilap megalapítását, amelyet a közeli hetekben terveznek.

Új Palesztina készül — Szovjetországban.

A szovjet földet ad egy zsidó köztársaság megalakítása céljából.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A moszkvai jelentések szerint Minszkben, a zsidó kisgazdák kongresszusán, a szovjethatóságok tervet terjesztettek elő, amely szerint a zsidóknak egy millió hektáryi földterületet bocsátanak rendelkezésére.

— Meghalt a Banca Nationala helyettes kormányzója. Bucarestből jelentik: Capitanovicu Teodor, a Banca Nationala helyettes kormányzója tegnap Cannesben, 70 éves korában meghalt.

— Új ucca a Mossóczy-telepen. Ma délután a Mossóczy-telep lakosainak egy küldöttsége kereste fel Angel István dr. polgármestert, akik arra kértek, intézkedjen végre az izraelita temető mellett fekvő ucca kiváltása érdekében. Itt fekszik a már kisajátított Reich-féle szőlő és most már egészen kis munka kell ahhoz, hogy meg is nyithassák az uccát. Egyben erre a környekre egy új kutat kértek. A polgármester megígérte, hogy rövidesen elintézi mindkét kérést.

Világvárosi új műsor febr. 1-től

a CENTRAL étterem helyiségében!

Rusokól duo, Spánia duo, Berliasz, Dollár román komikus a műsor kieme kedőbb attrakciója. Ezek kivül több külföldi táncosnő és énekesnő fellépte.

Jazz-Band! Parkettánc! Kezdeté 1/2, 11-kor.

— Öngyilkos aradmegyei gazdalegény. A tauti csendőrség ma telefonon jelentette az aradi ügyvédségnek, hogy Barza Romul 28 éves araneagi gazdalegény, az elmúlt éjszaka vadászfegyverével szívenlőtte magát és nyomban meghalt. Az öngyilkosság okát nem tudják. Az ügyvédség elrendelte a holttest felboncolását és a vizsgálat lefolytatását.

— Aradváros sakkbajnokságáért folvó verseny állása. Aradváros sakkbajnokságáért rendezett verseny állása a 3-ik forduló után a következő: 1. Halik Iván 3 pont. 2. dr. Janny Géza 2 pont. 3—4. Jäger Tibor és Bildhauer Alfréd 1—1 pont (1—1 veszített pont). Következnek pont nélkül Klein és Karácsonyi (vesztett pont nélkül), Haász Ferenc (egy veszített ponttal), Krémer Gyula és Grosz Márton (2—2 veszített ponttal), a dr. Janny—Jäger játszma óvás alatt áll.

— Kétévi börtön apagyilkosságért. Apagyilkosság vádjával terhelt állott ma az aradi törvényszék második szekciójának büntetőtanácsa előtt Bóka József varjasi gazda, aki a vádlat szerint az elmúlt év júniusában, ittas állapotban összekülönbözött apjával, Bóka János varjasi gazdával, akit a veszeke-dés hevében egy székkel leütött, úgy, hogy a szerencsétlen ember meghalt. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével

arra a célra, hogy a szovjeten belül alkossák meg saját köztársaságukat. A terület Birsak Beidshansk kormányzóságban fekszik és egyelőre 27.000 lakosa van, de körülbelül egy millió zsidó költözködhet erre a területre. A terv nagy érdeklődést keltett.

két esztendői hártónhiutetésre ítélte az apagyilkos Bóka Józsefet, aki a tanúk vallomása szerint igen józan életet élt a kérdéses alkalmakkal, apja unszolására, együtt fogyasztottak el egy liter pálinkát. A szesz teljesen megfosztotta józanságától a tettét egészen beszámíthatatlan állapotban követte el.

— A munkanélküliekért. Az aradi munkanélküliek nyomora érdekében indított akciónk nyomán ma a következő adományok érkeztek be szerkesztőségünkbe: Özv. Kaltenhuber Józsefné 500 lej, B. A. iparművész 500 lej, Tedeschi Viktorné született Lehwald Teréz ravatalára szánt koszorúmegváltás címén Deák Zsigmond, Özvey Weisz Henrikné és Schwartz Józsefné adománya 100—100 lej, összesen 300 lej. A munkanélküliek intézőbizottságának akciója tovább folyik és eredményesnek ígérkezik.

— Pénzbüntetésre ítelt verkedők. Az aradi törvényszék súlyos testisértés vétsége miatt ma egyenként 800 lej és 200 lej mellékbüntetésre ítélte Schlip György, Maurer János, Florentin József, Tiska József, Porsch Ferenc glogováci legényeket, akik még 1923. novemberében, egy bál alkalmával, tetteleg inzultáltak Hellberg Antal és Hellberg Ferenc gazdákat. Az ügyész súlyosbíttatásért felebezett, míg a vádlottak megnyugodtak az ítéletben.

— Rendőri hírek. Engelhardt János aradi lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásába behatoltak és értékes ruhaneműket loptak el. Farkas István a Crisan (Karolna) ucca 3. számú ház lakója feljelentést tett a rendőrségen egyik alkalmazottja ellen, aki állítólag nagyobb pénzüsszeget lopott tőle.

— Hirtelen halál Aradon. Az aradi államrendőrségnek tegnap jelentést tettek, hogy Lénárt András tizenkilenc éves fiatalember gyanus körülmények között hirtelen meghalt. A rendőrség megjelent Lénárt Andrásnak az állomás közelében lévő lakásán és ott a ház lakói elmondották, hogy a fiatalember régen betegeskedik, de sohasem volt fekvő beteg. Tegnap hirtelen rosszul lett és azt mondta környezetének, hogy megmérgezték. A szerencsétlen fiatalember rövid szenvedés után meghalt. A rendőrvizsgáló vizsgálat ma megállapította, hogy Lénárt András súlyos tuberkulózisban szenvedett és természetes halállal halt meg. A vizsgálatot megszüntették. Az ügyvédség megadta a temetési engedélyt.

CSÜTÖRTÖKÖN AZ A P O L L O B A N
1/2 ÓRAKOR
N A G Y M A T I N E.

— Készül az első felhőkarcoló Berlinben. Berlinből jelentik: Október közepére elkészül Berlinben az Europa-Haus, a német főváros első 11 emeletes felhőkarcolója, amelyben egy 1000 szobás szálloda, 3000 vendőzet befogadó kávéház és 2000 látogatóra berendezett mozi lesz. Az épületben összesen 30.000 ember számára lesz hely.

— Az AMTE közgyűlését február 12-én, délután 3 órakor tartja a városháza dísztermében.

— Értesítés a Poigári Jótékony Egyesület leánykiházasítási csoport tagjaihoz! Az Anyaegyesület csütörtökön a hagyományos február 2-án tartja 98-ik rendes évi közgyűlését, az Iparos-Ötthon helyiségében, amikor a kiházasítási csoport megalakulását kimondja. Tekintettel a tervezett azon pontjára, hogy a megalakulás után csak 16 éves korig vétetnek fel tagok, ragadja meg minden beiratkozni szándékozó az alkalmát és iratkozzon be a csoportba. Az Anyaegyesület százados mulija elég garancia, hogy amit ígérünk meg is adjuk.

— Az Acsev- és az állomáson fizetett nyugdíjasok figyelmébe. Január 31-én a Casa Munci vezérigazgatója, Vuja, Aradon volt és kérdést intéztem hozzá, miért nem folyósították a januári nyugdíjakat. Megnyugtatót és kijelentette, hogy intézkedés történt arra vonatkozólag, hogy egy-két napon belül rendezék az ügyet. Ebben az ügyben Niculescu, a Brád-Csanádi r.-t. vezérigazgatója is tárgyalt Vujával. Ezen alkalmat felhasználva, megkérdeztem, hogy az állomáson fizetett nyugdíjasok átcsoportosítása ügyében hozták-e január 10-én döntést, mire azt felelte, hogy most még nem nyilatkozhat, mert újabb gyűlést tűztek ki. W. e. n. t. ügyv. elnök.

— A továbbszolgáló Altisztek Nyugdíjas Egyesülete február 5-én tartja első gyűlését az Aradi városháza nagytermében. A vezetőség felkéri mindazokat az altiszteket, akiknek még nem rendezték nyugdíjgyűjtését, jelentkezzenek.

— Barna Istváné tánciskolájában szombaton este fényesen sikerült jelmezestély volt. A szépség- és jelmezverseny első díját Hönigesz Tuska nyerte el.

— Orvosi hír. Dr. Pescariu János, a cluj belgyógyászati klinika volt tanársegéde, megnyitotta rendelését. Röntgen-diagnózis. D. e. 8-11, d. u. 2-5-ig. Bulevardul General Dragalina, (v. Apponyi-körút) 4. szám.

— Thèmes új tánckolont kezd február 3-án, a városligeti tánctermben.

— A Meteor Kerékpár Club táncostéája február hó 4-én este 9 órai kezdettel a Fehér Keresztben.

— Szerkesztői üzenet. Érdeklődő, Arad. Vasárnapi vezércikkünkben említett adóhivatali sikasztás nem az aradmegyei, hanem a beszerző Radnán történt.

M u l a t s á g.

Magyar Bál Aradon. A február 19-iki aradi Magyar Bálra nagyban folynak az előkészületek. Százhusz növédnöke, ugyanannyi férfivédnöke lesz ennek a nagyszabású táncmulatságnak, amit egy 150 tagból álló rendezőbizottság készít elő. Előrelátható, hogy a nagy fáradozásnak meg is lesz a fényes erkölcsi és anyagi sikere és a romániai magyar diákok szép tanulmányi segítséghez fognak jutni ezen a révén. A védnők, védasszonyok és rendezők tisztjeinek végleges összeállítása most folyik és a napokban valószínűleg befejezést is nyer. Szombaton a rendezőség néhány tagja elmegy Temesvárra, hogy résztvegyen az ottani magyar bálban és ennek a látogatásnak alighanem az lesz az eredménye, hogy nemcsak az aradi és aradmegyei magyarság képviselteti magát a nemes célu táncmulatságon, hanem a Bánáthól és Temesvárról is eljön arra néhány család. A Magyar Bál iránt természetesen városzerte a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg már most is, ami érthető, hisz ez a táncestély lesz az itteni magyarság részére a szezon legkiemelkedőbb bálja.

Hurokra kerültek a fehér papagályok lovagnői is.

A leleplezett urinók botrányos verekedése a főügyészségen. — Kórházba szállították a letartóztatott tengerészfőhadnagyot.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Stefanescu főügyész ma folytatta a kihallgatásokat a letartóztatott „Fehér papagály lovagnői” ügyében, akik különben még mindig tagadásban vannak, illetve igyekeznek egymásra háritani a kábitószer csempészésének bűncselekményét. Popescu volt tengerészfőhadnagyon kívül egyetlen „lovag” sem akarja beismerni, hogy kokain- vagy morfin csempészéssel és annak forgalombahozásával foglalkozott volna és határozottan cáfolják Popescu kijelentéseit, mintha hetenként egyszer titkos gyülekezést tartottak volna a főváros egyik külvárosi kocsmájában. A rendőrség egyébként házkutatást tartott a Popescu által jelzett kocsmahelyiségben, ahol azonban semmi adatot nem találtak.

A kokainbotrány ügyében teljes apparátussal folyó vizsgálat mára azt is megállapította, hogy a „Fehér papagály lovagok” titokzatos klubjának számos nőtagja is volt, akik közül többen közismerten foglalkoztak kábitószer csempészéssel, s akiket a rendőrség ma őrizetbe is vett. Ioanescu főügyész ma kezdte meg kihallgatásukat, amelyek során botrányos jelenetek játszódtak le a főügyész szobájában. Az őrizetbe vett hölgyek ugyanis — akik között több előkelő bucuresti-i személyiség felesége is van — előbb a leghatározottab-

ban tagadták azt, hogy bűnös szándék vezetne volna őket a misztikus klubba, mert nem is tudták, hogy az egyesületnek mi a hívatása. Egyik sem emlékszik arra, hogy a klubban orgiák folytak volna, még kevésbé tudnak pedig arról, hogy a „Fehér papagály lovagnői” központi szerve volna a romániai kábitószer csempészésnek. A keresztkérdések következtében azonban több hölgy beismert bizonyos dolgokat s emiatt a szembesítés alkalmával a hölgyek közül többen körmükkel egymás arcába kaptak, úgy, hogy csak fogházorók segítségével sikerült szétválasztani őket.

A kormány egyébként hozzájárult a kábitószer csempészésének hathatósabb megállítására céljából benyújtott törvényrendelet módosításához és megbizta a közegészségügyi minisztert, tegyen olyirányú javaslatot, hogy a törvény szigorát a jövőben a kábitószer csempészeivel szemben is alkalmazhassák. A kormány intenciója szerint ugyanis ezek mint felbujtók szerepelnek és ezért ellenük is el kell járni. Mindazokat a szerencsétleneket, akik már régebb óta rabjai a gyilkos mérgek élvezetének, szanatóriumokban fogják elhelyezni. A büntető szankciók alkalmazásának szakaszába még bevették, hogy az orvosi vények hamisítását 5—100.000 lej pénzbírsággal, illetve 15 naptól hat hónapig terjedő börtönbüntetéssel sújtják.

Rádió-leadóállomással kísérleteznek

Timisoarán. A temesvári leadó-állomás első hangversenye. — Temesvár 2800 méteres hullámhosszal próbál bekapcsolódni a rádió-forgalomba.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Több mint három éve emelkedik Timisoarán (Temesváron) a Gyár város végén a timisoarai (temesvári) drótnélküli leadó állomás 75 méter magas vasoszlopa, amelyre antennák vannak felszerelve, de mindezekig a timisoarai (temesvári) leadóállomás elektromos hullámai csak Morse-jeleket röptettek az ürbe a világ minden tája felé. Néhány hét óta azonban érdekes kísérletek folynak a rádióállomáson, amelyek azt sejtetik, hogy nemcsak a timisoarai (temesvári) leadóállomás nem fog megelégedni többé néma táviratozással,

hanem áttér a drótnélküli telefonizemre is és bekapcsolódik az általános európai koncertbe.

Vagy hat héttel ezelőtt adta ki a postavezérigazgatóság a timisoarai (temesvári) rádióhivatal vezetőjének, Rafael Constantin postalőtisztnek a rendelkezést, hogy vizsgálja meg a timisoarai (temesvári) rádióleadó-állomást, mennyiben felel meg a rádiótelefonja céljainak. Mielőtt a timisoarai (temesvári) állomást létesítették, a különböző alkatrészek tudniillik két éven át pincében heverték, mikor pedig az állomást felszerelték, nemcsak a táviráshoz, hanem a telefonleadáshoz szükséges szerkezetet is felszerelték, utóbbi azonban immár több mint négy éven át nem használták. Könnyen megeshetett tehát hogy valamelyik, a drótnélküli telefonáláshoz szükséges alkatrészt az idő vasfoga kikezde, ezért volt tehát szükség arra, hogy a helybeli leadó berendezését új felülvizsgálatnak vessék alá. Rafael rádiófőnök azonnal kiadta az utasítást, hogy tüzetes vizsgálat alá vegyék a drótnélküli telefonáláshoz szükséges szerkezetet, hogy az esetleg hibás alkatrészek kicseréléséről idején gondoskodhasson a vezérigazgatóság. Pár hete folyik a megfigyelés a leadóállomáson. Bauer József rádiótechnikus vezetése mellett, akinek Horváth Sándor, Grósz Lajos és Kovács Mihály rádiótechnikusok és Ureche Ion rádiótávírási segítőnek a nagy munkában. Nekik köszönhető majd, ha az első timisoarai (temesvári) koncert drótnélküli leadása megvalósul. A tulajdonképeni megfigyelést a főposta épületében Arsenovici István rádiótechnikus végzi, aki a gyár városi állomás által kilövellt hanghullámokat egy felvételkészítő hallgatja és észrevételeit rendszeresen közli a leadóállomással, mely a szükséges javításokat eszközöli.

Tegnap délután fél 5 órai kezdettel folyt le

a timisoarai (temesvári) állomáson az első nagybbszabású próbaelőadás. A helyi rádióállomás telefonon figyelmeztette a rádiótulajdonosokat a próbára

és kérte, hogy tapasztalataikat közöljék a főpostán tartózkodó Arsenovici rádiótechnikussal. A tegnapi próbán az állomás 2800 méteres hullámhosszal kísérletezett. A bejelentő szerepét Dokonai Arzen, az A. E. G. technikai tisztviselője töltötte be, aki

öt nyelven: románul, németül, magyarul, angolul és franciául jelentette be: „Halló! Itt Temesvár 1 2800-as hullámhossz. Következik a műsor első száma a Dobos-trió.”

Dobos Jánosnak kis kamarazenekara, mely nevezett elsőhegedűsből, Prohacsek Vencel másodikhegedűsből és Olariu György harmonikásból áll. Dobos saját szerzeményét, Carmen Sylva legkedvesebb dalát a „Cigánybáró” egy részletét és egy szerb dalt játszott.

Azután Bayer Rudolf, a városi zeneiskola növendéke, Tompa tanár tanítványa játszott kiváló készségre valló művészettel egy-egy Csajkovszky- és Ambrozio-chanzonettát és Fibich bájos „Poéma” című darabját.

„A panasza még mindig az volt, hogy nagyon gyöngén hallatszik a leadás. Ugyanez volt a kifogás a lepergetett kilenc Euphon-lemez ellen is.

Nem is csoda, hisz a leadásra csak egy közönséges telefonkészülékről lecsavart mikrofont használtak, amely nem eléggé érzékeny erre a célra, holott a rádióleadásokon különleges mikrofonra van szükség, amely oly érzékeny, hogy még arra is megremeg, ha valaki a szobában óvatosan lábujjhegyen jár. Az eddigi kísérletek tapasztalatairól Rafael rádiófőnök jelentést terjesztett Bucurestibe a vezérigazgatósághoz és kérte a külföldről egy különleges mikrofon beszerzését. Ha annak megérkezte és felszerelése után a próbaelőadásokat a rádiótulajdonosok kifogástalanul fogják fel, a timisoarai (temesvári) rádióállomás — hihetetlen rövid idő múlva — megkezdheti zenei műsoros és egyéb leadásait. És Aradon még mindig tiós a rádió.

A KULISSZÁK MESÉLIK...

A leleplezett a-contó-cédulák. — A rémesen öltözködő szobalány. — A színház legrosszabb vicce. — Odry Árpád és Hegedűs Gyula vendégszereplése Aradon.

AZ AVATATLAN SZÍNHÁZBAJÁRÓ bizonyára azt hiszi, hogy az igazgató után a legfontosabb személyiség a primadonna, a bonviván, vagy a hősnő. Pedig ez nagy tévedés. Aradon például Kallós József személye igen fontos, bár nem bonviván, hősnő és még kevésbé primadonna, ám azért mégis a társulat primadonnája; ugyanis ő a titkár, a dédelgetett „kedvenc”, a megrögzött a-contó megtagadó. Ujabban nagy változás állott be az a-contó előterjesztések körül: Kallós minden a-contó-cédulát szignál. De — érdekes — a színházi pénztár nem mindegyiket fizeti ki. Tegnap is szignál egy ilyen céduláskát. A birtokosa: Alföldi, a sugó boldogan lohol a pénztárhoz. Kallós pedig rejtélyesen mosolyog, mintegy azért, hogy: „na végre leráztam”. És sietve távozni akart. Megkérdeztük, miért oly sürgős az ellépés. „Nem akarok találkozni szegény Alföldivel, mert nem hinném, hogy egy vasat is kapna”. „De miért nem? hiszen szabályos volt az a-contó cédulája!” Kallós nagy rejtéllyel belevont a titkába: „Nézd kérlek, amire én csak azt írom, hogy „Kallós”, az nem elég; amire viszont az írom, hogy „Kallós Jó”, az azt jelenti, hogy: „jó”, ki lehet fizetni. Ez az én a-contó-titkom. De el ne mond senkinek... Az Alföldiére pedig csak azt írtam: „Kallós”...

Én esküszöm, nem mondtam el senkinek. Csak megírom.

Alföldi pedig bosszút esküdött, mondván: fogok én még sugni Kallósnak...

HORVÁTH NUSI, aki tegnap este kezdte meg aradi vendégfellépését, kedves derűjével élénké teszi a kettőig tartó próbák unalmát. Ő mesélte a vele tegnap megtörtént kis humoros esetet:

— Képzéjétek, gyerekek: tegnap hazamentem. Ez ugyebár gyakran megesik az emberrel, az már azonban kevésbé, hogy az ajtóban szembetalálom magamat éppen meglógni készülő szobalánnyal, akinek toalettje egy sötétkék szoknyából és egy zöld bluzomból állott. Szegény feje rettenetesen begyuladt; én meg éktelen haragra lobbantam. Hát igaz is: hogy lehet kék szoknyához zöld bluzt felvenni?...

TEGNAP DÉLUTÁN a színház egész személyzete a hasát fogta nevetésben, ahogy mondtani szokás, egy kedves kis viccen. A Kun hozta be a színházhoz. Először Győző ugrott be:

— Gyere csak Frédi! Hallottad? Meghalt a Wechsler Hans Ujaradról.

Győzőnek fogalma sincs Wechsler Hansról, de Kun rendületlenül folytatja:

— Az öreg nagyon gazdag volt, s mindenét a hülye fia örökölte. Amint leltározzák a vagyont, a hülye fiu meglát egy ládát: Azt akarja, nyissák ki. Kinyitják. A ládában egy kisebb, a kisebbben egy még kisebb s így tovább... a legkisebben benne volt a „slunka”...

— Mi az, hogy slunka? — így gyanútlanul Győző.

— Az a másik hülye is ezt kérdezte — szólt és menekült Kun.

MI KÉSZÜL? A próza is készül ujdonságra. Az operett is. A próza ajtajánál a „Macskák” dorombol. Az operett pedig a Galetta—Csányi—Komló—Szegeő—revüt: a „Szerelem rózsái” gyomlálja, csinostítja, szépítgeti. A Galetta—revü február második felében debütál. A szereposztás már megtörtént, az előkészületek megindultak, öt új háttérüggöny készül, a glicseranyag éppen tegnap érkezett

meg Bécsből. Olasz mester már forgalmi akadály a vásznaival a színpadon. — Nemsokára érdekes vendégszereplése is lesz a színháznak. Bucurestiből jött az örvendetes hír: Odry Árpád beutazási és játszási engedélye perfekt, sőt Hegedűs Gyula játszási engedélye is kedvező stádiumban van. Régi, szép vendégszerepléses esték, fővárosi művészet igaz levegője ránk is fér egy kicsit...

CSÁNYI MESTER érdekes meghívást kapott a napokban. Talán még emlékeznek Fekete Tivadar s Ürményiné-Baneth Ily operettjére: a Miss Montecarlora, amelyet Csányi hangszerelt s dirigált. Most a szegedi színház igazgatósága meghívást küldött Csányinak a Miss Montecarlónak szegedi bemutatója (febr. 25.) eldirigálására. Csányi örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy hazamenjen egy kicsit: a talentumos dirigens Szegedben látta meg a napvilágot...

MÉSZÁROS BÉLA végtelen „jószívú”, fiu. Ha hallja, hogy valaki panaszkodik: „nincs kölnim...” Mészáros rögtön kijelenti: „drága, hát az is valami, hozok én...” De hogy-hogy nem, Mészáros nem köt csomót zsebkendőjére és bizony a kölnire hiába a várakozás. Ma is valakinek ígért valamit a szívek Bélája, amit természetesen elfelejtett elhozni. Hallja ezt Győző és egykedvűen közbeszól:

— Pedig amit Béla ígér, azt mindig megtartja...

— ?

— Igen, igen — magának... Tarján.

Irodalom és művészet

* Az aradi színház műsora. Szerda: Muzsikusz Ferkó operett. (Horváth Nusi bucsufellépte.) A. bérlet. Csütörtök: Macska, bohózat. (Bemutató-előadás.) B. bérlet. Péntek: Macska, bohózat. C. bérlet. Szombat: Koldusgróf, operett. (Új betanulásban.) A. bérlet.

* Nép- és ifjúsági előadás. A színházi iroda jelenti, hogy csütörtökön délután félánál is olcsóbban, leszállított helyárrakkal, nép- és ifjúsági előadásul színpadra kerül a Nótás kapitány, operett 3 felvonásban.

* Az aradi színházi iroda hírei. Horváth Nusi bucsuja. Ama bensőségteljes fogadtatás után, amelyben az aradi közönség Horváth Nusit, a kiváló vendégprimadonnát részesítette, szerdán bucsuzik az aradi közönségtől. — Szerdán egyik legjobb szerepében, a Muzsikusz Ferkó fő női szerepében lép fel utoljára. Bizonyos, hogy a közönség ép oly szeretettel fogja ünnepelni Horváth Nusit szerdán este, mint ahogy az első két vendégfellépte alkalmával ünnepelte. — A „Macska”. Ennek a pompás francia vígjátéknak Verneuil a szerzője s már ez egymaga is biztos sikert jelent. Verneuil ma már világmárka, amelyet minden színpadon szívesen játszanak, mert kedvet derít úgy a nézőtéren, mint a színpadon. Az aradi színház prózai együttese csütörtökön mutatja be a nagyszerű ujdonságot Mészáros Béla ötletes és gondos rendezésében. A négyfelvonásos szellemes és fordulatos komédia főszerepeit Fekete Irén, Kálmán Sári, Pallay Mancsi, Fosztó Anni, Jávor Alfréd, Mészáros Béla, Kallós József és Jung János játsszák. — Egyelőre csütörtökön és pénteken játsszák az új Verneuil-darabot. — A Koldusgróf Edmund Eysler egyik legnépszerűbb operettje, amely annak idején az összes színpadokat diadallal járta be. A címszerep minden énekes színész legnagyobb ambíciója volt és az még ma is.

ERZSEBET MOZGO.

Erdélyben premier!

Ma d. u. 5, 7 és este 9 órákor
(Fanamet-film). Világszenzáció

Skarlát betű

Főszerepben: Lilian Gish és Lars Hanson.
Harmonikus zenekísérettel.
D. u. 5 és 7 órákor rendezés alatt, este 5 lejjel emelt helyárrak.

Az aradi színház igazgatósága szombat estére tűzte ki a régi idők legnépszerűbb operettjének reprizét. Nagy gonddal készülnek a reprizre, amelyben a hálás címszerepet Galetta Ferenc fogja játszani.

RÁDIÓ-MŰSOR. Szerda, február 1. Wien—Grác, 20.30. Népdalok. — Berlin, 21. Schubert-emlékhangverseny. — Boroszló, 16.15. Szórákzóadó zene. — Frankfurt a. M. 18.30. Operaelőadás. — Leipzig, 20.10. Francia operaszíndarabok. — Milano, 21. Operaelőadás. — München, 23. Zenekari hangverseny. — Nápoly, 21. Operaelőadás. — Pozsony, 19.10. Gramofonzene. — Prága, 22.20. Hangverseny. — Róma, 17.30. Hangverseny. — Stuttgart, 18.30. Operaelőadás. — Zágráb, 20.45. Dal- és áriaest. — Budapest, 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdasági. 17.30. Szimfonikus hangverseny. 20.40. Lukács Sári hangverseny. 23. Magyar-est.

Aradi vasutas-nyugdíjas
érdekes pöre a timisoarai tábla előtt.
Megvonhatja-e az állam a vasuti főtisztviselő nyugdíját, mert a feleségének tőzsdéje van?

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Igen érdekes nyugdíjügy kerül holnap a timisoarai (temesvári) királyi ítélőtábla mellé lett működő közigazgatási bíróság elé, amely éppen érdekességénél fogva az összes állami tisztviselők figyelmére tarthat számot.

Grachel Károly aradi vasuti főtisztviselő negyven esztendőig állott az államvasutak szolgálatában és három esztendővel ezelőtt nyugdíjba vonult. Az állami központi nyugdíjpénztár elismerte az eltöltött szolgálata után járó nyugdíjnyújtást és azt egészen az elmúlt év júniusáig folyósították is neki, míg 1927. június 3-iki kelettel Grachel felszólítást kapott az aradi pénzügyigazgatóságtól, hogy a két esztendőn keresztül folyósított nyugdíját fizesse vissza, mert a központi nyugdíjpénztár a nyugdíjogosultságot megvonta tőle. A nyugdíj megvonásáról azt adta meg indokul a központi állampénztár, hogy Grachel Károlynak Aradon dohánykistőzsdéje van és mint ilyen nem élvezhet egyben nyugdíjat is. Grachel a döntés ellen felfolyamodással élt, melyben rámutat a nyugdíjpénztár álláspontjának vizsgálatára és kéri a közigazgatási bíróságot, hogy a döntést változtassa meg és kötelezze a főpénztárt, hogy nyugdíját továbbra is folyósítsa.

Grachel mindenekelőtt igazolja azt, hogy a dohánytőzsde nem az ő nevére, hanem felesége nevére szól, így tehát nem ő jutott nyugdíjaztatása után egy állami koncesszióhoz. Ettől eltekintve azonban dohánytőzsdéje már nyolc év óta van és felesége már akkor is vezette azt, mikor még ő hosszú ideig aktív szolgálatot teljesített a vasutnál. A főtisztviselő most már hivatkozik arra, hogy ha az állam nem tartotta nyolc esztendővel ezelőtt összeférhetetlennek azt, hogy feleségének, mint egy aktív szolgálatban levő vasuti főtisztviselő nevének, dohánytőzsdéengedélyt adjon és azért az ő vasuti szolgálatát továbbra is igénybe vette és a járandóságait kifizette, nem lehet nyugdíjsemmisségi ok ez a trafik most sem.

Az ügy főképpen azért érdekes, mert rövidesen számos más hasonló ügy kerül majd a közigazgatási bíróság elé. Az állami nyugdíjpénztár ugyanis közel egy fél év óta erős revízió alá vette a nyugdíjki fizetéseket s ahol olyan okot talált, mely esetleg semmissé tenné a fizetési kötelezettséget, beszüntette a nyugdíj ki fizetését. Számos olyan nyugdíjas van, akik ezért már hónapok óta nem kaphják meg nyugdíjilletményeiket és ezek most mind a közigazgatási bírósághoz fordulnak, hogy ügyüket orvosolják. Érdekes, hogy már eddig is több ilyen nyugdíjdifferencia ügyét tárgyalta le a temesvári Tábla, de minden esetben megsemmisítette a főpénztár döntését és nemcsak fizetésre kötelezte az államot, hanem még a perköltségekben is elmarasztalta.

5, 7 és 9 órákor

Páva királynő álma

látványos víg revü.

Főszerepben:

ELLEN KÜRTHY és HARRY HALM.

URANIA

Holnap d. o. fél 12 órákor

nagy MATINE

Csavargók az éjben

szenzációs műsora.

5, 10, 15 lejes helyárrak.

KÖZGAZDASÁG.

Végetért az adóvallomások beadása Aradon.

Mindössze ötezen tettek vallomást. — Kisorsolták az adófelbevezési bizottságokat.

(Arad, január 31.) Az aradi pénzügyigazgatóságon ma volt a kereskedelmi-, globális- és egyenesadó vallomások benyújtásának utolsó napja. Az adóvallomások benyújtására a pénzügyminisztérium annak idején 30 napot engedélyezett, ez az idő azonban — amint látszik — kevésnek bizonyult, mert — mint illetékes helyen ma kijelentették — Aradon a mai napig mindössze ha ötezen tettek eleget a törvény rendelkezéseinek, noha nap nap után tömegesen nyújtottak be adóvallomásokat. A mai, utolsó napon aztán mindenki igyekezett mulasztását pótolni, de bár a vallomások átvétele egész napon át megfeszített iramban folyt, teljes lehetetlenség volt, hogy minélküli az utolsó pillanatban hozzá jutnihatott volna adóvallomása benyújtásához. A vallomást elmulasztott adózókkal szemben természetesen az egyenesadókról szóló törvény vonatkozó rendelkezései alapján járnak el, annál is inkább, mivel most már szó sem lehet a vallomási ívek benyújtási határidejének meghosszabbításáról, mert a pénzügyminiszter rendelete alapján a holnapi nappal a pénzügyigazgatóságok már a ház- és földadó felbevezési tárgyalásokat, február 23-án pedig a kereskedelmi-, globális- és egyenesadó kivételét kezdik meg. Az adófelbevezési bizottságok névsorát egyébként

sorshuzás után ma állította össze Tamásdan Livius dr. törvényszéki helyettes főelnök és eszerint az egész éven át működő adófelbevezési bizottságok tagjai lettek: a törvényszék részéről Tamásdan Livius dr. törvényszéki helyettes főelnök és Fikler Károly dr. táblabíró, a pénzügyi kincstár részéről Nicolaeanu pénzügyigazgató, míg az adózók, illetve a kereskedők és iparosok részéről Serbanescu Nicolae és Domán Sándor kereskedők, az ügyvédek részéről Moldovan Silvius dr. volt szenátor és Lukácsy Lipót dr. ügyvéd, a gyógyszerészek részéről Kárpáti János és Rényi Tibor gyógyszerészek, az orvosok részéről Catinéanu Emil dr. és Frint Sándor dr. orvosok, a mérnökök és építészek részéről Tabakovits Emil és Szántay Lajos építészek, a föld- és háztulajdonosok részéről pedig Stan Teodor és Domán Sándor aradi háztulajdonosok. Itt írjuk meg, hogy a globális-, kereskedelmi és egyenesadó kivető bizottságokba az aradi kereskedelmi és iparkamara 120 tagot delegált, akik közül százat valóságzilleg már a holnapi nap folyamán sorshuzás után oszt be az egyes kivető bizottságokba a pénzügyigazgatóság kiküldöttjének közbenjöttével dr. Tamásdan Livius törvényszéki helyettes főelnök.

Zürichben 3,19, Párisban 15,70 a lei.

Helyi valutaárak. (Január hó 31.)

Külfelvitések: Berlin 39, Newyork 163,25, London 797, Páris 6,43,50, Milánó 8,66, Prága 4,84,75, Budapest 28,60, Zágráb 2,88, Bécs 23,06, Zürich 31,50. — Áru: Márka 38,50, dollár 162, angol font 790, francia frank 6,50, olasz líra 8,60, cseh korona 4,82, pengő 28,60, dinár 2,85, osztrák schilling 23,20, svájci frank 31,25. — Pénz: Márka 38, dollár 161,50, angol font 785, francia frank 6,30, olasz líra 8,40, cseh korona 4,77, pengő 28,40, dinár 2,78, osztrák schilling 23, svájci frank 30,75. — Irányzat: Tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (Január hó 31.)

Berlin 123,85, Amsterdam 209,55, Newyork 519,70, London 2532,50, Páris 20,42,50, Milánó 27,52, Prága 15,38,75, Budapest 90,80, Belgrád 9,14, Bucuresti 3,20, Varsó 58,20, Bécs 73,20.

Zürichi tőzsdézárlat. (Január hó 31.)

Berlin 123,82, Amsterdam 209,60, Newyork 519,75, London 2532,25, Páris 20,42, Milánó 27,51,50, Prága 15,40, Budapest 90,87,50, Belgrád 9,13,75, Bucuresti 3,19, Varsó 58,20, Bécs 73,27,50.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Január hó 31.)

Devizák: Páris 6,40, Berlin 38,95, London 794, Newyork 162,25, Milánó 8,63, Zürich 31,40, Bécs 22,95, Prága 4,81, Budapest 28,50, Varsó 18,50. — Valuták: Napoleon 6,47, márka 39,10, léva 1,18, török líra 0,83,50, angol font 792, francia frank 6,65, svájci frank 31,60, olasz líra 8,72, drachma 2,15, dinár 2,85, dollár 162,40, lengyel zloty 18,40, osztrák schilling 23,11, pengő 28,60, cseh korona 4,80.

— Piaci zugkereskedők beözönlése Aradra. (Panaszos levél.) Panaszos levelet hozott ma szerkesztőségünkbe a posta. A levelet többben irták alá aradi kereskedők és abban érdekes dolgokra hívják fel az illetékes hatóságok figyelmét. Aradon csak egyszer van héti piac egy héten — így szól a panaszos levél — és pedig pénteken, de ezen az egy hetivásáros napon is különös dolgokat kell észlelniök az aradi kereskedőknek. Biharmegyéből ezen a napon 20—25 parasztember jön Aradra és ezek, noha nem kereskedők, mindenféle norinbergi áruval kereskednek. Atjönnek azonkívül Pancotáról, Pecicáról, Curticiról, Timisoaráról a textilés tótok, akiknek csak nagyvásárok szabad árulniok Aradon és azok is kirakodnak és csinálják a jó üzletet. Mindezek nem fizetnek Aradon adót és mégis annyira háttérbe szorítják az aradi kereskedőket, hogy azoknak most már existenciájuk is veszélyben forog. Az aradi kereskedők — ezzel fejeződik be a panaszos levél — úgy látják, hogy a megyei prefektushoz kell fordulniok sérel-

meik orvoslása ügyében, mert hiába rakják ki ilyen állapotok mellett kirakatukba a legjobb árukat, azokra nem igen akad vevő a meg nem engedett, joztalan konkurrencija miatt.

— Fizetésektelelnek jelentették ki a Nemzeti Pénzváltót. Budapestről jelentik: A tőzsdetanács ma fizetésektelelnek nyilvánította a Nemzeti Pénzváltót, A határozat nagy feltűnést keltett, miután a tőzsd. 31 éves fennállása óta ez az első eset, amikor egy pénzváltózat a zsirón keresztül fizetésektelelnek nyilvánították.

— Bucuresti kereskedői is a zárt adótárgyalást követelik. Bucurestiből jelentik: A főváros kereskedői körében is élénk mozgalom indult meg abban az irányban, hogy az adóki-vető bizottságok a kereskedelmi adótárgyalásokat ne nyilvánosan folytassák le, mert ezzel — mint a tapasztalat igazolta — igen sok eseten érzékeny károkat okozhatnak az illető kereskedőnek. A kereskedő ugyanis — mondják a mozgalom vezetői — a bizottság előtt kénytelen tulozni súlyos helyzetét, de ha nem is tenné ezt, csak a valóságnak megfelelő adatokat közölne, elég ok arra, hogy az illető kereskedőről riasztó hírek kerüljenek forgalomba. A kereskedők most az egyenesadókról szóló törvény 99. és 103. szakaszai alapján, a melyek szerint az adózo bevallása a kivetőbizottságok által megőrzendő titkot képez. memorandumban tiltakoznak a pénzügyminisztériumban a kereskedelmi adóki-vetések nyilt tárgyalása ellen.

Csehszlovákiában másképp van.

Pozsonyban a városi tisztviselőknek magyar nyelvi vizsgát kell tenniök.

Pozsonyból jelentik: A városi tanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a városi tisztviselőknek igazolniok kell, hogy bírják a magyar nyelvet. Az eddigi gyakorlat az volt, hogy az állam nyelvén kívül vagy a magyar, vagy a német nyelvet kellett bírniök, az új határozat azonban csak a magyar nyelv ismeretét követeli.

V
ezek antik pohara-
kat, márkás porcelá-
nok, antik álló órákat
Gim az Aradi Közlöny Kiadójában

Verszegények, sápadtak, legyöngültek és étvágytalanok
legjobb erősítő és hizlító szere a
Ferrol Vastáplikör.
Egy üveg ára 95.— lej.
Készült: 208
dr. Földes gyógyszerháza Arad

HIRDESSEN a 43 éve „Aradi Közlöny”-ben!

Hogy a ráncok eltűnjenek, táplálkozhat-e a bőr?

Orvosi tekintélyek és orvosok véleménye.

100 nő közül 90-nek a bőre nincs eléggé táplálva, még pedig többé-kevésbé észrevehető mértékben. A bőrnek elégtelen táplálása fő oka a ráncoknak és a száraz, összehuzódásnak. Az orvosi tekintélyek most azt mondják, hogy lehet és kell is táplálni a bőrt. Hája órusai millióinak, a bőr fejszivhat bizonyos különleges módon elkészített tápszereket, másrészt pedig a természet megajándékozta a bőr széledőneveinek vért azzal a rendkívül erővel, hogy sejtékké és élő szövetekké dolgozhatja fel ezeket a táplálékokat. A jól táplált felhám önmaga szabaddítja meg magát, még pedig gyorsan a fel minden forvatoszásaitól és a kornak jelétől, a ráncok eltűnnek, az összehuzódott szövetek, valamint az elgyengült izmok az arcon megerősölnék és údők lesznek és az évek mintba elcsúsztek volna. Egy 50 éves nő nagyon könnyen úgy nézhet ki, mint egy 30 éves és bárányfi által irigylt teint kaphat. A bőr legjobb napi „menüje” a következő: 5 köbcm, friss könnyen emészthető (nem zsíros) tejszín, 10 köbcm, emulzió és könnyen emészthető (nem zsíros) növényi zsírok. A fenti alkatrészek kaphatók a Tokalon krémben, a legjobb és a legújabb bőrtápláló készítmény, amelyet valaha felfedeztek. Ez visszadja a mezőregedett felsőbőrnek az üdöségét és meglehető módon megelékníti egyetlen egy éjszaka alatt. Sok ezer nő, akik eluntak 40 és 50 évesen, most már egy fiatal lányéhoz hasonló teint kaptak, még pedig annak a nevezetes krémnek naprakész használatát által, amely tápláléka a bőrnek. A készítmény minden egyes esetben biztosítja a 100%-os eredményt, vagy pedig a pénzt visszazárják. E közlés a mi szövegcsereállításunktól van.

Jecsvet. A Tokalon-krém gyógyszerárakban, dromeriáiban és illatszertüzetekben kapható. A rendes nagyságu doboz ára 80 lei. A rendes mennyiségűnek a kétszeresét tartalmazó doboz ára 120 lei. Ha valahol nem tud Tokalon-krémet vásárolni, küldje meg az írárt a következő címre: Parfümeria Elietei, Bucuresti, Calea Victoriei No. 39.

A szélhámos „vezértitkár” bünlajstroma.

Naponta érkeznek újabb fellelntések az aradi ügyészeg fogházában ülő Emerich János ellen.

(Arad, január 31.) Emerich János, a szélhámos biztosítási ügvnök ellen napról-napra újabb fellelntések érkeznek az aradi államrendőrségre. Az oradeai (várad) rendőrségről ma átirat érkezett, hogy egy ottani bélyegzőgyárban, mint a Merkur-biztosító vezértitkára, bélyegzőket készített Emerich János és hetekkel ezelőtt Váradon is irodát tartott fenn. Olyan merészséggel folytatta üzelmét, hogy lakása elé cégtáblát tétetett, amelyen a nemlétező biztosító intézet címe állott. Ott fogadta és zsarolta meg feleit, azonkívül házról-házra járt, hogy szélhámos üzlelteit lebonyolítsa. A sibiui (nagyszebeni) rendőrség még ugyan nem fejezte be a nyomozást, de már megállapította, hogy ott is hasonló módon szélhámoskodott Emerich János. Ma délelőtt Pauli János, özvegy Almássy Jánosné és Vajda János tettek ellene fellelntést az aradi rendőrségen. Mindhárman aradi lakosok és felkereste őket Emerich és „előnyös” feltételel biztosításokat kötött velük. Természetesen nagyobb pénzüsszegeket zsarolt ki áldozataitól. A ma érkezett fellelntésekről és az oradeai (várad) rendőrség átiratáról szóló jegyzőkönyveket a rendőrség átküldte a vizsgálóbíróhoz, mert Emerich János már napok óta az ügyészeg fogházában várja további sorsát.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

APRO HIRDETÉSEK.

AZ APROHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszbélveggel ellátott kérdézősködékre válaszolunk. Aláíratok, jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

ALKALMAZÁS.

SZOBALÉANYT keresek dr. Ujhelyi, Bulv. Reg. Ferdinand (Józseföherceg-ut) 15. sz. 650

JOBBA mindenféle leány felvétetik, német nyelv tudása megkívántatik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 651

OKTATÁS.

ROMÁNUL beszélő tanárnő angol, francia, német, román nyelveket méltányos díjazásért tanít. Domonkos, Str. Horia 4. II. 642

MAGYAR DALOK és táncdarabok zongorán való betanítását jutányosan vállalom. Domonkos, Str. Horia 4. II. 641

LAKÁS.

NÉGY SZOBABÓL, ELŐSZOBABÓL, ÁLLÓ UCCAI LAKÁS A FÖTÉR KÖZEPÉN 1928. MÁJUS 1-RE KIADÓ. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4321

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó Str. Mărășești (Kossuth-u. 55. 639

BUTOROZOTT szoba magános nőnek kiadó. Bulev. Carol I. 42. II. em. 14. 647

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba belvárosban azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 652

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ÜZEMBENLÉVŐ székvizgyártógép szörpös letöltővel eladó. Gartner Zoltán, Arad-Gáj. 640

BÖRGARNITURA, rézágyak, háló, céd-
lő, uriszoba szalon berendezések, antik szalonok, antik szekrények, szőnyegek, íróasztalok, fotelok, paravánok, szamovarak, antik órák, divánok, régi kredenc, falli vitrin, üvegsekrény, sörös széke, festmények, bessorabial szőnyeg, ágynemű, asztalnemű, dupla ágylétesítő, storeok, téli kabátok, férfi öltönyök, zsúr asztalkák, zongorák, kézimunkák stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman palota. 1000

KERESZTHUROS piano eladó. Megtekinthető bármikor Uranul irodában, Városbányán szemben. 649

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyeget, szervizet, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Strada Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 100

ÜZLETEK.

A VOLT Mátyás-pince, mely több helységből áll, club, bár, vendéglő, vagy táncskola részére alkalmas. Kiadó, Adler Hugónál, Str. Románului (Zrinyi) 18. 638

Élő hal kapható
esütörtökön és pénteken
Luttwák József cégnél Aradon.

Kiadó üzlethelyiség!
Satul-Nou (Simonyfalván) 20 éve fennálló vegyeskereskedési üzlethelyiség,

3 raktár és 1 pincével, továbbá 1 borbély üzlethelyiség 5 évi időtartamra, 1928. április hó 1-től kezdődőleg bérlésre adó. Szabályszerű zárt ajánlatok f. év február 18-ig a Simonyfalvai Hitel-
szövetkezet igazgatóságához nyújtandók be. 635

**!! GŐZGÉP, !!
GATTER !!**

szallagfűrészt transmissiók, kerekek, csapágyak mindennemű gépalkatrészek használt állapotban eladók.

Aradi Faipari Vállalat, Arad.

Nr. 28.694—1927.

PUBLICATIUNE.

'Anulându-se licitațiunea fixată pe 12. Martie 1928, se aduce la cunoștință generală, că pentru darea în întreprindere a lucrărilor de reparare a pavajului existent din piatră brută și cubică pe anul 1928, în ziua de 19. Aprilie 1928, ora 10 a. m. se va ține licitație publică, cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria, etaj Camera Nr. 104) în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele de serviciu.

Arad, la 30. Ianuarie 1928.
636 Serviciul economic.

Ön is gazdag akar lenni?

A csehszlovák osztálysorsjáték bőven
alkalmat nyújt Önnek erre:

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:

10 millió lej = 2 millió cK.

2 jutalomdíj á 3¹/₂ millió lej = 700.000— cK.

2 nyeremény á 1¹/₂ millió lej = 300.000— cK.

2 nyeremény á 1 millió lej = 200.000— cK.

1 nyeremény á 1/2 millió lej = 100.000— cK.

és sok nyeremény á 450.000, 400.000, 350.000, 300.000 lej, azaz 90.000, 80.000, 70.000, 60.000 cK. stb.

Osszesen 115.000 nyeremény.

285 millió lej = 57 millió cK.

Öszértékben.

Minden egyes nyeremény készpénzben és levonás nélkül lesz kifizetve.

Minden második sorsjegy nyer.

A következő húzás 1928. február 15-én.

Rendeljen azonnal az általánosan ismert

Fortuna Bankháznál, Bratislava.

Megrendelő lap. Borítékban küldendő.

FORTUNA BANKHÁZNAK.
Bratislava, Csehszlovákia.

Küldjön a február 15-iki húzáshoz:

..... egész sorsjegyet á 800.— lej ..... fél á 400.— lej ..... negyed á 200.— lej.

Az összeget Önnek a sorsjegy vétele után vagy postátalvánnyal vagy pénzeslevélben átutalom. 611

Név: _____
Hely: _____ Ucca, ut: _____
C. _____

Intelligens fiatal ember

az autóbranchban lártas, szép kézírás-
sal, aki az állam nyelvét bírja egy

NAGYOBB AUTOMOBILVÁLLALATHOZ KERESTETIK.

Részletes ajánlatok az Aradi Közlöny kiadója kéretnek „Autobranch” jellegű alatt. 648

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Se face cunoscut că în ziua 4. luna Februarie 1928, la orele 11 înainte de masă, prin intermediul notarului public din Arad, dr. Traian Sincăi, — în biroul său de notariat, — se vor vinde la licitație publică, celui ce va oferi mai mult, un inel de aur de dame cu briliante și un cîș de aur de dame cu briliante, date în cai creditorului de către debitorul tardiv în plată. 646

Tavaszi-trágvázás.

TENGERI, ZAB, ÁRPA, CUKORRÉPA, BURGONYA, KENDER, LEN, SZÓLÓ és KERTIVETEMÉNYEKHEZ legajánlatosabb

19-20%-os mésznitrogén

18%-OS SUPERPHOSPHAT és 40—42%-OS KALISÓ műtrágyafajok használata.

MÜTRÁGYA NÉLKÜL NINCS TELJES HOZAM!

Az összes műtrágya fajokra vonatkozó szakszerű felvilágosítás-
és használati utasítással díjmentesen szolgálunk.

Érdeklődés esetén kérjük annak közlését, hogy milyen növényt vet,
mi volt ennek előveteménye, mikor használt istálló trágyát és a talaj tulajdonságát (kötött, agyagos, homokos stb. stb.)

Felvilágosítással szolgál:

Dicsőszentmártoni „Nitrogen” Műtrágya és Vegyipar
R. T. eladási irodája

480 TIMISOÁRA I.
Deutsches Haus, Tel. 5—96.

vagy „Mezőgazdák” Kereskedelmi R.-T. Arad.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.

VIZUMOK követségeknél
Utleveháosszabítások, C.F.R. bérletek

!! Künstler-vizumiroda !!

Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dácia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy meg-
bizást pontosan elintéző.